

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod selja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODružnice:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštarni Cekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ANGLIJA POSREDUJE

Sestanek angleškega in nemškega zunanjega ministra — Francija gleda z nezaupanjem na angleško posredovalno akcijo

Zeneva, 24. septembra. Zasedanje sveta Društva narodov, ki se ga udeležujejo tudi zastopniki Nemčije, izkorišča angleški zunanji minister Simon za posredovalno akcijo med Francijo in Nemčijo v pogledu razorožitve. Sredi je imel Simon nad dve uri trajajoč sestanek z nemškim zunanjim ministrom Neurathom. Na tem sestanku je Simon pojasnjeval Neurathu angleško spomenico, ki je naletela v Nemčiji na nepravilno tolmačenje. Simon je naglasil, da se v Nemčiji pripisuje prevelika važnost juridični strani te note, dočim se prezira njen bistveni del, ki govori o poglavju versailleske pogodbe in v katerem pojasnjuje angleška vlada svoje stališče in cilje razorožitvene konference ob upoštevanju upravičenih interesov posameznih držav. Naglasil je, da bi angleška spomenica lahko tvorila most za doseg sporazuma.

V ženevskih krogih z zanimanjem zasledujejo to akcijo angleškega zunanjega ministra. Anglija si prizadeva, da bi pregovorila Nemčijo k nadaljnjemu sodelovanju na razorožitveni konferenci. V francoskih krogih gledajo na to akcijo z dokajšnjim nezanimanjem, ker se boje, da bi anglija v svoji težnji za zopetno pridobitev Nemčije šla predaleč in priznala na koncesije, ki bi bile za Francijo absolutno nesprejemljive. Francoski delegat Boncour je sredi posila Simona ter ga opozoril na to okolnost. V poučenih krogih zatrjujejo, da je bil ta razgovor mestoma zelo voharen ter da je Boncour zelo kategorično opozoril Simona, da si Francija ne bo dala diktirati pogojev.

V nemških krogih odklanjajo vsako izjavo in se sedaj aklikujejo na to, da nemška vlada svojega sklepa o abstineni pri nadaljnjem delu razorožitvene konference še ni preklcala.

Pariz, 24. septembra. AA. Pertinax priobčuje v listu »Echo de Paris« komentar o zadržanju predsednika razorožitvene konference Hendersona na včerajšnji seji predsedništva te konference. Henderson je predlagal, čeprav ga je nemško časopisje zadnje dni prav neugodno kritiziralo, naj bi predsedništvo razorožitvene konference na svoji seji v ponedeljek ali torek sprejelo spomenico, ki naj Nemčiji omogoči povratek v Zenevo. Pertinax upa, da bo dr. Beneš uspelo prepričati Hendersona, da tako ravnanje ni v skladu s pooblastilom, ki mu ga je dala plenarna seja razorožitvene konference dne 23. julija t. l.

Saint Brice piše v »Journalu«, da je na včerajšnjem sestanku z angleškim zunanjim ministrom francoski vojni minister Paul Boncour opozoril sira Johna Simona, da bi Francija ne mogla pristati na zamenjavo V. poglavja versailleske mirovne pogodbe z bodočo razorožitveno konvencijo, kakor se je to z neke strani predlagalo.

Tudi drugi pariški listi ostro kritizirajo delovanje predsednika razorožitvene konference Hendersona in list »Figaro« celo ugotavlja, da je Nemčija v Ženevi nevidna, da pa vseeno prisostvuje razorožitveni konferenci in da ji celo predseduje v osebi

Hendersona, ki da je v bistvu mandator Nemčije.

O včerajšnjem sestanku med Johnom Simonom in nemškim zunanjim ministrom Neurathom ugotavljajo listi, da se je v šel ta sestanek na pobudo angleškega zunanjega ministra. Sir John Simon je skušal na tem sestanku pridobiti Neuratha za to, da se Nemčija vnovič udeleži razorožitvene konference.

Zeneva, 24. septembra. AA. V vrsti uradnih in privatnih razgovorov z zastopniki posameznih držav je imel jugoslovanski zunanji minister Bogoljub Jeftić včeraj o priliki prve seje sveta DN dolg razgovor z angleškim zunanjim ministrom Johnom Simonom, ki je zbudil splošno pozornost. Popoldne se je zunanji minister sestel s francoskim vojnim ministrom Paulom Boncourjem in nemškim zunanjim ministrom Neurathom.

Voditelj irske delegacije De Valera, ki predseduje 68. zasedanju sveta DN, je povabil ministra Jeftića za jutri na obed.

Zeneva, 24. septembra. AA. Na včerajšnji seji sveta DN je vodja jugoslovanske delegacije Bogoljub Jeftić, minister zunanjih zadev, kot član in poročevalec sveta podal poročilo o opisijskem vprašanju. Debat, ki se je nato vnela o tem vprašanju, so se udeležili italijanski, francoski in nemški delegati. Ker so vsi trije govorniki bili za Jeftićevo poročilo, ga je svet odobril.

Izrazil je nado, da bo angleška vlada v zadnjem trenutku uvidela, da je njen ustavni načrt nespremenljiv, in da ga bo umaknila. Patokova izjava je seveda prazna fraza. Bombay, 24. septembra. Več tisoč raznih organizacij je sklenilo brzojavno pozvati ministrskega predsednika Macdonalda, naj takoj umakne načrt volilnega zakona, ker obetalo sicer velika nevarnost, da bo Gandhi podlegel gladovni stavki, ki je ne misli opustiti, preden ta zakon ne izgine z dnevnega reda.

Beograjski proces

Beograd, 24. septembra. V nadaljevanju razprave proti dr. Jovanoviću in tovarišem so danes popoldne govorili zagovorniki obtoženega Davida, Demetra Denića in Stanka Trifunovića. Zagovornik dijaka Davida dr. Samojlo Demajo je naglašal, da je David še mlad dečko, ki se ni nikdar bavil s politikom. Še le zadnji mesec se je pod vplivom prof. Jovanovića zapletel v to afero. Pri tem pa ni sam zagrešil nič takega, kar bi ga obremenjevalo po zakonu o zaščiti države. Zato apelira na sodišče, da ga oprosti.

Zagovornik poštnega uradnika Demetra Demića dr. Marko Natlačen je zasnoval svoj zagovor predvsem na to, da Demić ni vršil inkriminiranih dejanj v službi, marveč v prostem času. Bil pa je vedno dober Jugosloven in je celo prestopil iz katoliške v pravoslavno vero. Prosi, naj ga sodišče oprosti. Po kratkem odmoru je govoril zagovornik Stepana Trifunovića dr. Vujančić. Zanimal je navedbo obtožnice, da je Trifunac s svojim postopanjem ogrožal socialni red v državi.

V času, ko to poročamo, njegov govor še traja. Po vsej priliki bo že danes govorila večina zagovornikov, tako da bo proces zaključen v ponedeljek ali torek.

Pogreb poslanca dr. Anića

Beograd, 24. sept. Danes popoldne se je v Krasnem vršil pogreb poslanca dr. Miće Anića. Narodna skupščina je poslala na pogreb posebno deputacijo in položila na kretu krasen venec. Pogreba se je udeležila velika množica ljudstva, kar dokazuje, kako priljubljen je bil pokojnik.

Konec stavke v poljskih petrolejskih revirjih

Varišva, 24. sept. Stavka v poljskih petrolejskih revirjih, predvsem v borislavskem, je končana s dogovorom med podjetjem in delavci. Medle bodo znižane povprečno za 10 odstotkov.

Borzna poročila.

INOZEMSKA BORZE.
Curih, 24. sept. Pariz 20.325, London 17.96, New York 518, Bruselj 71.925, Miljan 26.69, Madrid 42.45, Amsterdam 208.31, Berlin 123.40, Sofija 3.73, Praga 16.34, Varšava 56.13, Bukarešta 3.06.

Sanatorij

„Šlajmerjev dom“ otvorjen

Danes popoldne je bil sanatorij TBPĐ svečano izročen svojemu namenu

Ljubljana, 24. septembra. Davi ob 10. so naši trgovci pokazali globok zmisel in srčno kulturo, ko je ob blagoslovitvi svojega sanatorija na Zaloški cesti, ki je najmodernejšo zdravilišče v vsej državi, imenovalo Trgovsko bolnišnico in podporno društvo ta humaniteti namenjeni zavod »Šlajmerjev dom« ter s tem počastilo velikega pomočnika in tolažnika bolnikov.

Ko je predsednik društva gosp. Peter Klinar pozdravil navzoče, predvsem pa zastopnika bene sanitetnega šefa dr. Ernesta Mayerja, zastopnika komandanta

bojih zopet pridobilo pravico obstoja, to da le po določilih zakona o zavarovanju delavcev in kot organ SUZOR-ja. Ta zakon je pa predstavljaj za privatne nameštence in člane društva poslabšanje, zlasti kar se tiče zdravljenja v bolnicah, ker jim določa III. razred. Zato se je ustanovilo dodatno ali višje zavarovanje, ki je bilo z njim omogočeno zdravljenje v II. razredu javnih bolnic. Ker so bile pa bolnice prenapolnjene, se je uprava pričela baviti s mislijo, postaviti si lastni sanatorij. Vse zapreke in težave je društvo premagalo z velikodušno naklonjenostjo in pomočjo uprave Pokojninskega zavoda za nameštence v Ljubljani in načelstva mestne občine ljubljanske, katerim se je predsednik najpriznanejši zahvalil za pomoč pri uresničenju velikih načrtov. Projektanta preuredbe in adaptacije sta bila arhitekta družbe Slograd ing. Kos in Platner, stavebeni vodja in projektant raznih sprememb in dodatnih prizidav pa je bil priznani naš arhitekt ing. Vladimir Subić. Stavbena dela je vestno izvršilo stavbno podjetje Miroslav Zupan, ostala obrtniška dela pa so izvršili izključno le domači obrtniki, v glavnem Pavel Pavčič, A. Rojtna, Josip Rebek, A. Verhaja, A. Speletič, Ivan Brundič, Lovro Pičman, Teodor Korn, Avgust Agnola, Stegu in drug. Mestna pitalarna, Strojne tovarne in Ilvarne in Mestna elektrarna. Vsa dela so izvršena verno in strokovnjaško, za kar gre podjetnikom zahvala in priznanje.

Predsednik Trgovskega bolniškega in podpornega društva Peter Klinar.

divizije brigadnega generala Pekića, župana dr. Dinka Puca, predsednika ZTOI Ivana Jelacina, predsednika zdravniške zbornice dr. Mavrića Rusa, zastopnika trgovskega društva »Mercur« iz Zagreba Sulca ter vso ostalo gospodo, ki smo med njimi opazili tudi slavljence, bivšega lastnika sanatorija, univ. prof. Edo Šlajmerja, več občinskih svetnikov s svetnikom Likozarjem in zastopnikom Bolniške blagajne mestnih uslužbencev dr. Fuxom, predsednika notarske zbornice dr. Kuharja, predsednika OUZD Ivana Tavčarja z direktorjem dr. Bohinjem, predsednika Zveze gremija trgovcev Jos. Kavčiča, ki je obenem zastopal tudi centralo SUZOR iz Zagreba, predsednika Ljubljanske gremija trgovcev Gregorčica, načelnika Pomočnega zbora združenja trgovcev Melizerja in tajnika Kravosa, predsednika Obrtniškega društva Josipa Rebeka, predsednika Pokojninskega zavoda Vrtočva z direktorjem dr. Sagadinom, tajnika Delavske zbornice Uratnika, predsednika Zveze industrijev Dragotina Hribarja s tajnikom dr. Golijo, zastopnika Društva bančnih zavodov ravatelj Grudna, zastopnika Gremija trgovcev iz Kranja Frana Sirca, navzoči so bili pa seveda tudi odborniki društva in upravnega sveta s članom nadzorstva Ivanom Bahovcem, predsednik bolniške blagajne društva dr. Pless z odborniki Smrkoljem, Weiklom iz Maribora in drugimi, razen tega je pa svečanosti prisostvovali vse osebe sanatorija s šefzdravnikom dr. Kramaričem in ravnateljem Trgovskega bolniškega in podpornega društva Podgorškem na čelu, prišli so pa tudi stavbenik Miroslav Zupan z vodjem stavbe ing. arh. Vladimijem Subićem, a znanost je zastopal prof. Alfonz Pavlin, najboljši poznavalec vseh naših zdravilnih rastlin.

Po pozdravu odličnih gostov se je predsednik Peter Klinar predvsem zahvalil stolnemu vikarju Nadrahu, ki je z asistenco blagoslovil novi sanatorij, ter s ponosom poudaril, da bo Trgovsko bolnišnico in podporno društvo že v treh letih proslavilo 100-letnico svojega obstoja, nato je pa omenil glavne dogodke iz društvene zgodovine ter opozarjal na delovanje človekoljubnega društva, ki je omogočalo svojim članom oskrbo v II. razredu javnih bolnic, pa tudi v privatnih sanatorijih in v Leonišču, ki je bilo dograjeno z izdatno podporo društva. Zakon o zavarovanju delavcev je leta 1922 ukinil samostojno poseljevanje društva, da si je šele po težkih

Predsednik Bolniške blagajne TBPĐ dr. Ivan Pless

Prav tako se je predsednik zahvalil tudi dolgi vrsti dobaviteljem, zlasti pa neprekinljivi podpori nadupravitelja Nebenhfirerja, šefzdravnika dr. Kramariča in hisnega zdravnika dr. Cebolina, prav tako pa tudi uradništvu blagajne z ravnateljem Podgorškom na čelu. Seveda se je predsednik srčno zahvalil tudi članom odbora in sodelavcem, predvsem pa podpredsedniku društva Vekoslavju Vrtočvu tajniku Evgenu Lovšinu, gospodarju Adolfu Ribnikarju, predsedniku bolniške blagajne dr. Ivanu Plessu in odborniku Josipu Kavčiču kot predsedniku društvenega nadzorstva.

Sanatorij je dograjen in društvena uprava je enoglasno sklenila, da naj bo naslov sanatorija »Šlajmerjev dom«, to pa kot trajen spomin na enega najuglednejših zdravnikov med Slovenci, ki je svojčas v tej hiši prebival in deloval, obenem pa kot dokaz, da ve naša mlada generacija ceniti izredne zasluge, ki si jih je pridobil dr. Šlajmer za slovenski narod z mnogobrojnimi dobrotami, ki jih je izkazoval trpečim in stoliim kot zdravnik-veščak in človekoljub. Ko je predsednik izrazil prepričanje, da se vsi strinjajo s to počastitvijo in z njimi v duhu tisoč širo domovine, katerim je dr. Šlajmer lajšal gorje, je svečano proglasil sanatorij za »Šlajmerjev dom«.

Ko so se poleg prisrčne ovacije slavljence prof. dr. Šlajmerja, je izročil predsednik Šlajmerjev dom v oskrbo usmiljenim sestram ter zaključil, da je plačilo vsem, ki so pomagali ustvariti sanatorij zavest, da je zgrajen v tolažbo trpečim in za zavetje bolnikom ter v korist vsem društvenim članom in javnosti ter v ponos bele Ljubljane. Po predsedniškem govoru je stolni vikar g. Nadrah blagoslovil vse prostore, a šef zdravnik dr. Kramarič je po cerkvenem obredu povabil navzoče k ogledu res sijajno urejenega zdravilišča, ki je z njim naše trgovstvo postavilo najlepši spomenik svojega dobrega srca in ljubezni do bližnjega.

Spominjajte se slepih!

Za razdolžitev kmetov

Kongres jugoslovenskih agronomov za izpremembo kmetijskih kratkoročnih dolgov v dolgoročne in za znižanje obrestne mere

Beograd, 24. septembra. Včeraj je bil zaključen kongres združenja jugoslovenskih agronomov. Ob koncu razprav je bila sprejeta obširna resolucija, ki poudarja med drugim:

Agronomi so po svojem poklicu in po svojem delu med ljudstvom posebno zainteresirani na obstanu in napredku kmetijskih posestev. Obstoj kmetijskih posestev pa grozi velika nevarnost zaradi zadolžitve, ki je predvsem posledica padca cen vseh kmetijskih pridelkov in dolgov, napravljenih v dobi ugodne konjunkturo. Da bi se rešil obstanek našega kmetijstva, je nujno potrebna razdolžitev, ki naj se izvede na ta način, da se kratkoročni krediti pretvorijo v dolgoročne, zniža obrestna mera na višino, ki jo pri sedanjih rentabilnosti kmetijstvo more prenašati, za prezadolžena gospodarstva

pa uvede možnost prisilne poravnave, primerno prilagojene sodobnim prilikam v kmetijskem gospodarstvu. V zvezi z razdolžitvijo se mora rešiti vprašanje cenene kredita za kmetijstvo. Agronomi imajo v vidu predvsem mala kmetijska posestva. Narodna banka naj da na razpolago vsa razpoložljiva sredstva za sanacijo kmetijstva. Cimprej naj se osnujejo kmetijske zbornice, reorganizira agronomsko službo, organizira racionalno pridelovanje živinske krme in sedanjim razmeram primerno prilagodi zakon o pospeševanju kmetijstva. Uvede naj se stalni kmetijski praznik v svrhu čim večje afirmacije agronomске službe med ljudstvom in v svrhu socializacije agronomске, veterinarske in medicinske službe v tesnem sodelovanju z združništvom.

Važna vprašanja naših mest

Letna skupščina Zveze jugoslovenskih mest bo razpravljala med drugim o novem zakonu za mestne občine, o ukinitvi trošarine za bencin za mestne potrebe in raznih drugih aktualnih zadevah

Beograd, 24. sept. Dne 2. oktobra se bo pričela v Skoplju redna letna skupščina Zveze jugoslovenskih mest. Za to zasedanje vlada veliko zanimanje, ker so na dnevnem redu važne zadeve. Glavna točka tega zasedanja bo vprašanje novega zakona o mestnih občinah, ki se že dolgo pripravlja in bo najbrže že na jesenskem zasedanju Narodnega predstavništva prišel na dnevni red. Poslovni odbor Zveze je večkrat razpravljal o osnutku tega zakona in izrazil tudi svoje mnenje, ki ga bo morala sedaj skupščina še izpopolniti in potrditi. Druga važna točka tega zasedanja je vprašanje trošarine za bencin, ki ga

rabijo mestne občine za higijske svrhe, kakor za pogon avtomobilov, za škropljenje ulic, reševalne avtomobile, gasilska vozila in slično. Važno je tudi vprašanje uradnega najemnin za poslopja, ki jih ima v zakupu vojaška uprava. Med ostalimi točkami dnevnega reda je tudi vprašanje enotnega gradbenega pravilnika in gradbenih taks v smislu novega gradbenega zakona. Zaradi odstopa dosedanjega zagrebškega župana dr. Srkulja kot predsednika Zveze, ki je postal minister, bo na tej skupščini izvoljen tudi novi predsednik, bržkone sedanjí zagrebški župan dr. Krbeč.

Gandhi ne popušča

Kljub silnemu opešanju nadaljuje gladovno stavko — Gandhijeva smrt bi pomenila konec angleškega gospodarstva v Indiji

Bombay, 24. septembra. Vesti o dosegli sporazuma glede volilne pravice tkzv. zatiranih in parijev so preuranjene. Gandhi je sredi razen v nekaterih brezpomembnih točkah odklonil predlagani sporazum, upo je pa, da bo v teku današnjega dne prišlo do sporazuma tudi v vseh ostalih spornih točkah. Kljub vedno večji slabosti zaradi gladovne stavke je Gandhi duševno čil in se je pozno v noč razgovarjal s številnimi predstavniki, ki so ga posetili. Tudi sedaj sedí Gandhi stalno za svojim kolovratom in med razgovori neprestano prede. Veči-

noma poseda na prostem v senci dreves. Washington, 24. septembra. Bivši predsednik indske zakonodajne skupščine Patel, ki je prišel v Ameriko na propagandno turnejo, je v razgovoru z novinarji izjavil, da bi Angleži v Indiji ne bili več varni, če bi Gandhi umrl zaradi gladovne stavke. To bi izzvalo med indskim prebivalstvom tako ogorčenje, da bi bil vsak odpor Angležev zamen in bi morali slej ali prej zapustiti deželo. Že sedaj je vznemirjenje silno veliko in indski voditelji le s težavo zadržujejo množice pred nepremišljenimi dejanji.

Prvi teden ljubljanske drame

Veseloigra „Roksi“ in Dostojevskega „Zločin in kaznen“

Ljubljana, 24. septembra. Veseloigra v treh dejanjih ameriškega dramatika B. Connara samo dokazuje, da je gledališko občinstvo po vsem svetu enako in da se ni prav nič izpremenilo: najbolj si želi lehkotne zabave in smeja. Tako igra to „Roksi“ Evropa in Amerika, na Nemškem je med najbolj igranimi novostmi, v Pragi in po Češkem jo uprizarja brez končnega, ponavljajo jo v Beogradu in zdaj jo imamo tudi v Ljubljani.

In vendar ni „Roksi“ nič posebnega in niti ne izvirnega. „Zabaven niček, spretno sestavljen po starih dobrih dramaturgičnih receptih...“ „Pegice“ se spomni, „Pepelke“, pa „Ukročenje trolglova“. Ali topla človeškost jo preveča, te osebe so zajete iz življenja, komika je naravna, tehnika spretna, vsi nastopajoči ljudje so prijetne in simpatične uloge, vse skupaj je okusno in brez banalnosti, ki bi poslušalca dimila. Rahla naivnost je v današnji dobi celo pikantha in srečni zaključek za vse osebe je po ameriškem receptu zmerom učinkovit in na vse strani jako zadovoljiv.

Igralci igrajo prav dobro in z radostjo. Vsa tri dejanja se gode v sobi ameriškega trgovskega posredovalca Harringtona, ki ima oblastno ženo in dvoje hčera: Grace je materina ljubljanka, zato neznozna domišljavka, Roksi pa sirota, ker bi bila ob rojstvu zaradi nje mati malome umrla. Oče in Roksi sta torej revčka, a naposled zmaga, ali tudi mati in Grace sta ob zaključku zadovoljni, zakaj v hiši bo poroka obeh hčera obenem. Torej sreča za vse.

Ustrahovanega moža, ki se polagoma povzpne do tirana in pravega zakonskega moža, predstavlja G. Cesar izvrstno, toplo in prijetno naravno.

Moderno Ksantipo podaja ga. Medvedova elegantno in učinkovito, imenitna Grace je ga. Mira Danilova, vso svojo zrelo umetnost pa izkorišča ga. Saričeva za Roksi, kakor njeno Pegico bodo hodili gotovo radi gledat njeno Roksi.

Ljubimca sta g. Jan in Zelenjak, oba pravi simpatična. Zlasti Jan ima zelo efektivne, smeh zbujajoče prizore.

Končno imata še hvalačniji epizodi gđc. Boltarjeva in g. Plut, oba polno ustrežajoča.

Predstava v skrbni režiji g. prof. Sesta je prijetno očividno jako ugajala, ker jo je prijetno zabavala.

Tretji velik uspeh naše drame. Vsak inteligent je pač že z boleznijo utripajočim srcem in razburjeno napetostjo čital Dostojevskega veliki roman, marsikdo je gledal predstavo ruskih Hudožestvenikov in predstave v kinu. Zlasti Pavlova Porfirij Petrovič je nepozabljiv. Tako nihče ni mogel dvomiti, da mora tudi slovenska gledališka uprizoritev nove dramatizacije popolnoma uspeti, ako le najde primerno inscenacijo in dobrih igralcev.

Našla je oboje, G. Kreft je dal realističnemu dejanju realistično okolje in realistični igralški slog in je devetero slikam pomagal do naglega razvijanja z moderno

uporabljenimi zasloni in s najbolj štedljivim označevanjem prizorišč.

Čudno aktualno je učinkovala ta silna tragedija: kakor Razkolnikov je pred kratkim obglavljeni morilec Gorgulov razlagal svoj zločin z »idejo« in še tik pred svojo smrtjo je govoril o svoji »ideji«.

Dostojevskij sam je zapisal o Razkolniku in vseh takih ruskih revolucionarjih: »Naši revolucionarji imajo na sebi zares nekaj od krščanskih mučnikov. Fanatični so in pripravljeni, da umrejo za idejo. Ideja osrečuje človeštvo... Tudi pri Razkolniku je ideja gibalna zločina«.

Bivši vseučiliščnik Razkolnikov ubije oduševsko staro, ker hoče z njenim denarjem pomagati bednikom in nesrečnikom ter začeti sam novo življenje. V zločin ga torej zavede živčna, plemenita ideja. Ali ta ideja je obenem neskončno nora! Koliko milijard bi morala imeti starika, koliko milijard bi moral po zločinu morilec uprati, da bi mogel »storiti sto tisoč dobrih del«! In ta bolni ruski inteligent niti ne dovrši svojega sklepa: izdajo ga živci, odpove mu moč in volja sredi zločina. Samo stanko ubije in še njeno dobro sestro po vrhu, potem pa zbeži in spozna, da je bil predvsem sebe samega. Skesa se, vrne se k Bogu in se ovari sam, da sprejme za zločin tudi kaznen.

G. Kralj je ustvaril Razkolnikova, ki je ogromna centralna, psihološko izredno težka, zelo peštra, vsa igralska sredstva do skrajnosti izčrpuječa uloga. Postavil je močno, dosledno izjavljano osebnost. Velik je bil v posameznih prizorih, a v nekaterih bo pač svoj glas še moderiral ali ga prepočil s čustvom. Zel je velik uspeh in mnogo iskrenega priznanja. G. Kralj je že opetovano dokazal, da je umetnik zlasti v takih patoloških, psihološko zapletenih, živčno razvrženih ulogah.

Izvrstno kreacijo je po Pavlovem vzoru ustvaril g. Lipah s Porfirijem, preiskovalnim sodnikom. Njegov smeh, poskakovanje, mencejanje dlani, grabežljivo odpiranje pesti, skrivanje na hrbtu, sladko, a prečede zroče oči... vse je podajal po ruskem mojustru s frapantno spretnostjo. Zelo nadarjena kreacija.

Zopet je ustvaril g. Cesar imenitno promišljeno in silno naravno ulogo z alkoholikom Marmeladovim: vse kretje, način govorjenja, mimika in še toliko detajlov, vse je kazalo, da Cesar neprestano dela in išče. Zato pa dosega uspehe, ki so polno zasluženi.

Med ženskimi ulogami je večja le nesrečna žrtva Sonja, ki ji daje ga. Vida Juvanova vso gniljivo nečestitost in dobrotnost, dalje mati Razkolnikova ga. C. Medvedova, solidna in pretresljivo učinkovita, Nastazija ga. Gabrijelčičeva in Dunja gđc. Boltarjeva, same dobre figure.

Med manjšimi moškimi ulogami, ki jih je še dolga vrsta, bi omenjal še Razumikina ga. Sancina, Iljo ga. Skrbinska, Zametova ga. Zelenjaka, Josimova ga. Gregorina, študenta g. Jana in častnika g. Drenovca.

Vse uloge so bile podajane prav zadovoljivo. Predstava je tekla gladko, vseskozi bistro in je ostavila globok vtisk. Fr. G.

Jesensko življenje v Kamniku

Dvojni jubilej g. Stejka — Sportno gibanje

Kamnik, 24. septembra.

Prvi hip bo morda malokdo mislil, da se pod rodbinskim imenom Stejka skriva simpatična in obče znana osebnost trgovca z južnim sadjem g. Andreja. To ime so mu Kamničani dali gotovo zaradi tega, ker je g. Stejka doma z Vrhpolja pri Vipavi. V četrtek 21. t. m. je g. Stejka praznoval v najkrajšem rodbinskem krogu dvojni jubilej: 50.letnico, odkar se je nastanil v Kamniku in 86. rojstni dan.

Jubilant je večkrat na jesen, še predno se je pred 50 leti stalno nastanil v Kamniku, prišel v naše mesto kot kostanjev in pek na trgu kostanj. Bil je tudi nekaj časa na Tirolskem in na Nizjem Avstrijskem, dokler se ni stalno naselil v Kamniku in prišel prodajati južno sadje in sočivje, na jesen pa je pek debeli laški maron. Zvečer je obiskoval gostilne s pleteno košaro, bogato naloženo z raznimi dobrotami in s svojim originalnim humorjem in duhovitostjo razveselil marsikatero družbo, zraven pa napravil dobro kupčijo.

Skoro pol stoletja je g. Stejka kot vzor pridnega in delavnega moža vztrajal pri svojem poslu. Ko se je zaprla zadnja gostilna v Kamniku, je šele legel k počitku, zjutraj pa je bil zopet njegova trgovina prva odprta. Naš jubilant je bil vedno poleg drugih dobrih lastnosti izredno plemenitega srca in darežljivih rok in marsikdo se ga bo danes s hvalečnostjo spomnil, zlasti pa vsi bivši kamniški študenti. Kadar je bil kdo v zadregu, se je najprej zatekel h g. Stejki in splošno znano je bilo, da so bile pri njemu zastavljene že vse študentske birmaneške ure. Marsikateremu je odpustil dolg, češ, študent je revež.

Jubilant je kljub svojemu 86. letu davčno in telesno še vedno čil in krepek. Ob njegovem dvojnem jubileju mu želimo, da bi v zdravju in zadovoljstvu dočkal še mnogo jubilejev!

Teniški sport v Kamniku zaznamuje v letošnjem letu krepek razmah. Zaslugo za to imata brez dvoma sportni klub in mestna občina z zgraditvijo dveh krasnih teniških prostorov. Kamniška teniška ekipa šteje že 33 navdušenih igralcev in igralcev. Napredek v letošnjem letu je razveseljiv, kar je v glavnem zasluha klubov, ga trenerja g. Fredja Puthoma. Te dni se je pričel teniški turnir za prvenstvo kluba. Za naslov prvega in častnega placement sodeluje v borbi 9 dam in 8 gospodov. Turnir je zanimiv, borba za prva mesta pa napačna in ogorčena. S turnirjem bo najbrž tudi zaključena letošnja teniška sezona.

Sportni klub se je pričel že pripravo.

ti na zimsko sezono, v kateri se obeta lepo število zanimivih prireditvev. Klub bo popravil smuško skakalnico, v kolikor se je pokazalo potrebno, da bo potem res brezhibna. Prve tekme na skakalnici bodo 6. januarja za prehodni pokal, ki ga brani g. Palme. Proti koncu januarja bodo v Kamniku smuške tekme za prvenstvo LZSP. SK Kamnik bo letos organiziral tudi vztrajnostno gorsko tekmo na Memni planini.

Za jutrišnji dan je napovedana nogometna tekma med mladimi in starimi kamniškimi nogometaši. Te vrste tekme so se v Kamniku zelo priljubile in gledalci so vedno prišli na svoj račun. Že dvakrat pa se je vršila »old boys« tekma v dežju, zato bi bilo za spremembo dobro, če bi se enkrat v lepem vremenu. Žal pa za nedeljo ne kaže dobro in če dež ne poneha, bo tekma seveda preložena. Zanimanje za tekmo je razumljivo, saj to pot je popolnoma negotovo, kdo jo bo dobil. Moči so na obeh straneh izravnan, kar nam obeta lepo in napeto borbo.

Iz Litije

— Izlet na Polšnik. Za jutrišnje nedeljo je nameravalo zasavsko Sokoletvo pohiteti na Polšnik, koder se je v letošnjem poletju ustanovila sokolska četa. Zaradi tehničnih zaprek pa je izlet preložen na poznejši čas, kaj ga bomo pravčasno javili. Na sokolskem izletu bodo sodelovali telovadci in člani dramatičnega oddelka.

— Veliki gasilski manever. Jutri popoldne ob 14.30 bo v Kostrevec velika skupna gasilska vaja, ki se je udeležijo člani 10 gasilskih društev. Za pomembni manever vojske sv. Florijana vlada pri nas veliko zanimanje.

— Razstreljive smrti v otroških rokah. V okolici Trebelkovega vasi v Hitiškem arezu, grade novo cesto. Gradbena uprava je zgradila pod vasio barakvo, v kateri je shranjeno orodje in razstreljivo. Te dni pa so prišli v barako nepoklicani in so odnesli del saloge. Orožniki so zasledovali krivce, pa so našli nevarne razstreljive snovi celo v rokah mladoletnih otrok. Le zgodil slučaj je, da se mladinji ni primerila še nobena nesreča. Orožniki so dogrnali krivce viona, dva možaka pa so aretirali in so ju prepehtali v Hitiške sodne zapore. V zaporih je tudi nek Bosanec, ki je bil zaposlen pri gradnji ceste in je bil menda glavni krivec, da so razstreljiva prišla v roke deci.

Enaki nazori

On: Edison je bil mnenja, da štiri ure spanja človeku popolnoma zadostuje. Enako je mislil tudi Frederick Veľiki. Ona: Tudi naš Janeček meni tako.

Spečega moža umorila s sekiro

Tragičen konec nesrečnega zakona v Strezetini pri Ormožu

Ivanjkovi, 23. septembra.

V Slovenskih gorah zločini niso redki. Nedvomno jim prečesto kumuje alkohol. Zaradi alkohola so ljudje v Slovenskih gorah sploh že od njega dni bolj vročerni, mnogo jih je pa popolnoma podivjanih. Seveda se vse zlo vseno ne more razlagati na ta način. Često pride do zločinov, ki jih ni povzročil alkohol neposredno in ki so tudi podobni v drugih krajih, kjer ne uspeva trta. Do takšnega zločina je prišlo v torek ponoči (20. t. m.) v Strezetini, občina Rumež pri Ormožu. Zena je umorila s sekro moža.

Morilka je že nad 40 let stara, vdružit poročena Neža Novakova. Po starejših je posedovala majhno posestvo v Strezetini št. 2. Prvi mož se je priženil k nji. Umril je in ji zapustil sina. Vdova se je omožila lani z Novakom, vdovcem, ki je bil nekaj let mlajši od nje. Novak je bil strasten tihotapec, kar je bila javna tajnost. Orožniki mu niso mogli do živga. Tihotapil je saharin in vžgalice. Tihotapec v Slovenskih gorah dobro žive. Ljudje jih podpirajo in zelo radi kupujejo saharin, ki je znatno cenejši od sladkorja, tihotapec človek kupčija. Novak se je navadil tihotapiti tako, da mu drugo delo sploh ni več dihalo. Dom je zanemarjal, z ženo se nista razumela.

Zlasti ga je jezilo, ker je bilo posestvo izključno ženinovo, in ker je bil pri ženi njen sin iz prvega zakona, ki je že 18 let star. Mož in žena sta se neprestano prepirala, nekateri pa tudi trdi, da je mož grodo ravnal z ženo, ko je prihajal čisto pozno pijan domov. Žena je češče v strahu zbežala z doma in se skrivala pred podivjanim možem pri drugih ljudeh po več dni. Pred mesecem je Novak spodil z doma ženinovega sina, ki je zdaj pri ženinih sorodnikih. Novakova

prilika otroka iz drugega zakona.

Razmerje med možem in ženo je bilo čedalje bolj napeto, odkar je mož spodil z doma fanta. Poleg tega sta Novakova že popolnoma zlezla v dolgove, saj se tudi žena ni mnogo brigala za gospodinjstvo. Družinskih vezi ni bilo več nobenih med njima ter sta se čedalje bolj sovražila.

V torek je bil Novak pri svojih sorodnikih pri Mali Nedelji in se je vrnil v Strezetino okrog 9. Splošno se je oglašil pri sovaščanu Hudjarju, ki je povedal, da je bil Novak nekoliko vinjen, vendar pa razsoden. Ni se mnogo mudil pri njih ter se je kmalu odpravil domov. Zjutraj je šel po dolini pod Novakovo hišo neki vašan. Bilo je še nekoliko mrachno. Mislil je, da leži ob poti pijan možak, kar ni v Priekiji nič budega, zato se ni zmenil za moža, ki je ležal nekaj korakov od poti na trebuhu z obrazom v travi. Čez nekaj časa je šel mimo ležečega kmet Ambrož s hčerjo, ki je prva opazila mrliča. Pristopila sta k truplu in se zdržnila v grozi.

Mož je imel popolnoma razbito glavo, da ga nista mogla spoznati. Dekle je poklicalo Novakovega soseda Zuranca, Zuran je prepoznal v mrliču Novaka. Šel je takoj k sosedu, ki je bila doma in ga popolnoma hladnokrvno sprejela. Zuran jo je vprašal, kje je njen mož, ona mu je pa povsem mirno odgovorila, da ne ve, kje se potepa ter ga itak ni nikdar doma. Zuran ji je dejal, da naj gre pogledat v grabovo, češ, da se mu zdi, da leži tam njen mož. Novakova je šla takoj z Zuranom k trupu, ki je ležalo kakšnih 100 metrov pod hišo. Malomarno je pogledala mrtega moža ter sklenila roke:

— Moj mož! Joj, zdaj bodo pa takšni stroški s pogrebom in sitnosti!

Oči so se ji orosile. Potem pa je povsem mirno odšla domov.

Čez dobro uro so se prišli svetinjski orožniki, ki so takoj pričeli preiskavo, vendar pa niso mogli ugotoviti nikogar, vendar je komisija hitro proučila položaj. Ljudje so menili, da je Novaka umoril kdo, ko se je vračal s tihotapske ture. Po legi trupla se je poznalo da Novak ni bil umorjen tam, kjer je ležal. Orožniki so takoj začeli sumiti Novakovemu. Vprašali so jo strogo, če ji je kaj znano. Kdo je umoril moža. Zena se je napravila povsem nevedno. Dejala je, da je mož prišel ob 9. domov, se preoblekel in zopet odšel. Ni ga vpraševala, kam gre, ker je bil nekotihotapjen in v pijanosti je bil vedno surov. Komisija je pa takoj ugotovila, da Novakovi mora vedeti, kdo je umoril Novaka, ker je bilo truplo preoblečeno po umoru in da obleka ni bila krava.

Srajce je pa imel mrlič obločeno narobe, in sicer tako, da je bil prednji del na hrbtu. Pod truplom tudi ni bilo skoraj nič krvi.

Orožniki so začeli premetavati posteljnino v Novakovi hiši. V prednji sobi, kjer je spal Novak, je bila samo ena postelja, kot da sta zakonca spala skupaj. Zgoraj na postelji ni bilo nobenih sledov.

znotraj se pa odkrili krvave madeže. Pod blazinami so bile krvave rjube in večke krvave cunje. Ko je Novakova opazila, da so odkrili sledove njenega zločina, je stopila v vežo ter pomolila pred orožnike veliko sekro na dolgem toporišču:

S to sekro sem ga zaklinal!

je dejala resignirano.

Povedala je, da je mož prišel domov pijan ter da je zelo divjal. Pobegnila je iz hiše, ko je pa mož zaspal, se je splezila v sobo s sekro v roki. Ker je postelja stara, rinka, kmečka, torej precej visoka je postavila k nji pručko, da je lažje zamehnala po možu s sekro od zgoraj navzdol.

Udarila ga je s topim delom sekire tako močno, da mu je popolnoma razmesarila obraz. Bala se je namreč, da bi kričal, zato ga je udarila po ustih. Potem mu je pa še vsa divja

razbila z dvema udarcema lobanjo ob sencih.

Po umoru je skrbno umila truplo in ga preoblekla v prazno obleko. Ženska je bolj slabotna in se zdj skoraj neverjetno, da je preoblekla truplo sama, zato sumijo, da ji je pri umoru nekdo pomagal. Ko je nekoliko zabrisala za seboj sledove strašnega zločina je odvekla v temni noči truplo iz hiše v dolino. Vlekla ga je mimo gozda in je čudno, da ga ni odložila v njem. Na obkopi se je poznalo, da ga je vlekla. Čeprav teren precej viši, vendar je čudno, kako je mogla opraviti to delo sama. Trdi, da je umorila moža sama

in je na to celo nekoliko ponosna.

Ko jo je orožnik vprašal, če se kesa strašnega dejanja, je odgovorila, da bi moža potem takem ne umorila, če bi ji bilo žal za njim.

Novakova hiša je zdaj popolnoma zapuščena. Eno okno je odprto. Skozi pihava veter in žalostno zavija, odprta vrata pa loputajo, kot da straši. Zunaj pa pojo klopotci veselo jesensko pesem, ki je obenem tako žalostna.

Zvočni kino IDEAL

Danes premiera ob 4., 7. in 9. uri ter

jutri ob 3., 5., 7. in 9. uri.

Maurice Chevalier

v prekrasnem francoskem filmu

V MALIKAVARNI

Novi grehi kolesarskega tatu

Kranj, 23. sept.

V ponedeljek smo poročali o aretaciji nadvse zvitega in drznega tatu koles Alojzija Košenine, ki je od spomlad dalje pokradel devet koles, ki so šli po daljšem iskanju našli v najrazličnejših krajih Goranske, kjer jih je Košenina prodal, komur je bil mogel. Tudi lastniki koles, ki so bili večinoma neznan, so se začeli oglašati. Že v ponedeljek smo poročali, da ima tat na vesti najbrže še več tatvin koles; nismo se varali.

Orožniki so prišli na sled še dvema tatvinama. Deseto kolo je prodal bratu Francu, dimnikarju v Škofji Loki, za 500 Din. Enajsto pa posestniku Antonu Ribnikarju iz Predosija pri Kranju, tudi za 500 Din. Zadnje kolo je bilo vredno 1200 Din. Kakor v Zablanci, se je tudi v Predosiju Košenina izdal za samostojnega mesarja, ki kupuje telce. Ribnikarju je ponudil kolo, češ da je zanj pretežko, ker namerava sam kupiti lažje dirkalno kolo. Stasoma bodo prišli na dan gotovo še druge tatvine tega prebrisane tatu koles.

Tuje grozdje jima je dišalo

Trehnje, 22. septembra.

Hladna jesen že prihaja... Življenja polna pesem se razlega in odmeva te dni po naših lepih vinorodnih dolinskih gorah. Trgatev se je pričela. Vse, kar leze in gre, fantje in dekleta, gospodariji in gospodinjke, pa tudi starci in že sključena ženica, vse, prav vse se je napotilo v vinograd, kjer je pozabljeno vse trpljenje, kjer ni težav ne nadlog, kjer se razlega le vesela pesem, ki jo je prinesla jesen s svojimi darovi, ki kličejo po življenju, po onem življenju, ki ga je rodilo trdo in naporno delo vinogradnika, ki pa je danes tem lepše, tem lažje, saj je trgatve. In ni čuda, da hite vinogradniki v svoje gorice. S seboj popejajo še svojo družino, znanec in prijatelj, ki so jim med letom mnogo pomagali pri trdem in napornem delu v vinogradu, in zadovoljstvo v jeseni je popolno. Najlejša je pač jesen za vse te ljudi in pričakujejo jo vedno nestrpno.

Z vsi to lepoto in romantiko jesenskega vinogradniškega življenja pa pride v deželo vinogradnika jeseni tudi mnogo skrbi, kako prihraniti lepo trgatve zase, za svojo družino, za svoje prijatelje in znanec, saj se dogodi neredko, da nepoklicani ljubitelji grozdja priredi trgatve kar v tujem vinogradu in povzroči s tem vinogradniku mnogo jeze, še več pa škode. Ni jih malo takih nepoklicanih ljubiteljev tujih gor in že se dogajajo primeri tatvine tujega grozdja.

Orožništvo in županstvo v Trebnjem je prejelo danes prijavo o tatvini grozdja, ki se je izvršila kar podnevi. Posestnik in vinogradnik S. A. je bil namenjen po opravkih v svoj vinograd na Rihpovec. Ko je prišel v goro, je na svoje veliko začudenje opazil blizu svojega vinograda voz s konjem, pri vozu pa starejšega možkega, ki je ravnal vreče, namenjene za tujo trgatve. V vinogradu samem pa je bila že krepko na delu neznančeva zakonska družina, ki je s trgatvijo se pričela. Začuden nad početjem te vzorne zakonske dvojice in ogorčen nad to predrznostjo je vstopil v vinograd in ugotovil, da se je bila trgatve komaj pričela in da je tatvino grozdja še o pravem času preprečil. Ugotovil je tudi, kdo sta nepoklicana gosta in ju ovalil. Županstvo je ponovno odredilo, da je vsem onim, ki nimajo opravka v vinogradih, hoja tam

posebno ponoči najstrožje prepovedana, ker so se tatvine grozdja pričele zelo množiti. Opozarjajo se pa tudi vsi prodajalci grozdja, da morajo imeti potrjeno pristojno obline, da je prodano grozdje lastnega pridelka in, da je prodaja dovoljena. Kršitev teh predpisov bo politična oblast najstrožje kaznovala. S. N.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 24. septembra, katoličani: Rupert, Sadivoj, Marija; pravoslavni: 11. septembra.

Jutri: Nedelja, 25. septembra, katoličani: Kleofas, Uroš; pravoslavni: 12. sept.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Noč v raju.

Kino Ideal: V mali kavarni.

ZKD: »Emil in detektivci ob 14.30 v kinu Matci.

Občni zbor skavtov Zmajevskega stega ob 18. v beli dvorani Uniona.

Propagandni miting ASK Primorja in petoboj za prvenstvo Ljubljane za leto 1932 ob 16.30 na igrišču Primorja.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Kino Matica: Noč v raju.

Kino Ideal: V mali kavarni.

ZKD: »Emil in detektivci ob 11. do poldne v kinu Matci.

Propagandni miting ASK Primorja ob 9.30 na igrišču Primorja.

Primorje: Čakovečki SK ob 16.30 na igrišču Primorja.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Trnkoczy, Mestni trg 4, in Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Umetnostno - zgodovinsko društvo priredi v sredo 28. t. m. ob 3. popoldne ogled bogoslovne knjižnice (krasne Quaglieve freake) in stolnice. Vodl masr. Viktor Steska. Sestanek pred semeniščem.

Živilski trg ob nalivu

Ljubljana, 24. septembra.

Kljub izredno slabemu vremenu je bil današnji živilski trg razmeroma prav dobro založen. Kupčija pa je bila prav siaba in mnogo prodajalcev se je vrnilo domov, ne da bi kaj prodali. Lilo je kakor iz skafala, le od časa do časa so se nebeške zatvornice malo zaprle in tedaj so se gospodinjke prikazale iz vež in drugih zavetij, kjer so vedrile, tako da je bil trg od trenutka do trenutka precej živahen. Kakor hitro pa se je ponovno vilo, so spet ostali na trgu samo prodajalci. Ob takem času je kupovanje neprijetno, s sosrednega dežnika ti curja dež za vrat, po tleh pa tečejo potoki, da so se tako dobri čevlji na mah premočeni.

Na trgu je večinoma prevladovalo sadje in sočivje. Zlasti veliko je bilo špinace in salate. Cene so ostale iste, bodo pa pri sočivju kmalu padle, ker je zdaj konec suhe in bo tega blaga v izobilju. Prav znano je padla cena sadja. Danes so prodajali jabolka že po 50 para kg, dobil si jih pa tudi za 25 para. Tudi grozdje, ki so ga še včeraj ponujali po 4 do 5 Din kg, se je danes dobilo po 2.50 do 3 Din. Še vedno je veliko Belokranjci, katere je pa dež do kože premočil, saj nobena ni imela s seboj dežnika. Prodajalci iz ljubljanske okolice so bili v tem pogledu na boljšem, vendar tudi tem sprčo močnega naliva dežniki niso dosti pomagali. Vse blago je bilo popolnoma mokro, kar sicer salati ne škoduje, poznalo se bo pa na sadju, ki bo postalo črveno. Češpelj ni bilo toliko kot običajno. Neki Bosanec jih je sicer pripeljal veliko množino in jih prodal po 1.50 Din, vendar je bilo med njimi prav mnogo gnilih. Proti poldnevu so blago ponujali za vsako ceno, boječ se, da se ne bi pokvarilo. Če bo deževje trajalo še nekaj časa, bomo imeli na trgu le še domače prodajalke iz trnovskega in krakovskega okraja.

Naliv za nalivom

Ljubljana, 24. septembra.

Po hudi suši, ki je postajala že pogubna, smo naenkrat dobili pravo jesensko vreme, temperatura je rapidno padla in začelo je deževati sprva nekam plaho in pičlo, včeraj popoldne, v presledkih čez noč in danes popoldne skoro nepretrgoma pa lije kakor iz skafala tako, da je zemlja že pošteno namočena in da se je bati celo poplav, če ne bo kmalu nehala liti. Ljudem ni nikoli ustreženo. Komaj je minilo nekaj dni, ko smo še tožili, da je preveč soparno in da bi bil dež že nujno potreben, sedaj bomo pa kmalu tarnali, da ga je preveč in da nam utegne napraviti preradodarno nebo tako pogoste jesenske poplave.

Lije menda tako hudo samo po naši bahovini, ker iz drugih krajev ni poročil o hudih nalivih. Pri nas je bil danes ponoči menda dosežen svojevrsten rekord, kajti davi ob 7. zjutraj so znašale padavine v Ljubljani 95.9 mm. Toliko dežja se v tako kratkem času še davno ni izlilo nad Ljubljano. Z Mariborom je bila zjutraj zaradi hudih nalivov telefonska zveza pokvarjena. Tudi vse dopoldne je kot rečeno nepretrgoma lilo

RICHARD TAUBER

SENZACIJA!

nastopi kot Cavaradossi v „TOSCI“

Izpremembra v vodstvu naše pravosodne uprave

Za predsednika višjega deželnega sodišča je imenovan apelacijski sodnik g. Ivan Vrančič

Ljubljana, 24. septembra. Izredno zadovoljstvo je v vseh pravniških krogih in tudi med laiki, zlasti pa med obojem justične palače v Ljubljani, vzbudila vest, da je za predsednika višjega deželnega sodišča in s tem za načelnika vse pravosodne uprave v Sloveniji imenovan apelacijski sodnik višjega deželnega sodišča v Ljubljani g. Ivan Vrančič.

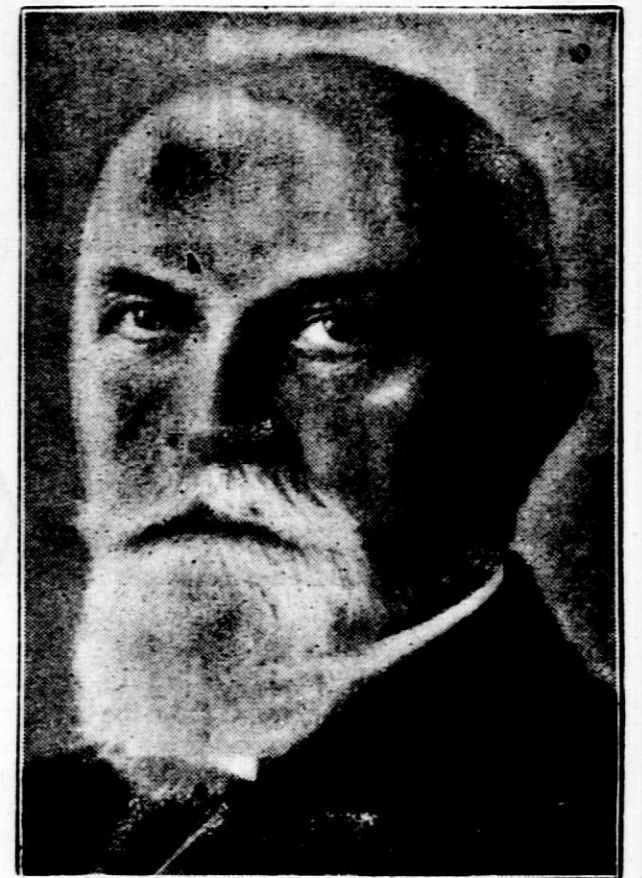

Novi predsednik je rojen v Ljubljani, kjer je zagledal luč sveta leta 1875, a prve razrede gimnazije je napravil v Novem mestu, višje pa v Ljubljani, kjer je l. 1894 tudi maturiral. Posvetil se je pravnemu študiju in se vpisal na pravno fakulteto na Dunaju, ker je bil njegov oče kontrolor električne cestne železnice. Na dunajski univerzi je tudi študije absolviral ter bil l. 1900 sprejet v pravno prakso pri deželnemu sodišču v Ljubljani, kjer je bil že istega leta imenovan za asistentanta, medtem je pa leta 1902 v Gradcu napravil sodniški izpit. Iz Ljubljane se je leta 1904 preselil kot pristav k okrajnemu sodišču v Kostanjevici, odkoder je bil leta 1909 premeščen v Kamnik. Leta 1912 je bil imenovan za okrajnega sodnika in za predstojnika okrajnega sodišča v Ilirski Bistrici, kjer je odkrilega in vedno odločnega narodnjaka ter naprednega in navdušenega Sokola zajela svetovna vojna, da je bil kot rezervni oficir poklican v vojsko. Po prevratu je bil že v decembru leta 1918 poklican kot sodni svetnik k deželnemu sodišču v Ljubljani, kjer je bil dodeljen oddelku ministrstva pravde. Odlični pravnik in organizator je tedaj uredil naša sodišča ter s tem dovršil silno delikatno, obenem pa veliko delo v korist mlade države. Ko je bil l. 1920 v tem oddelku imenovan za svetnika višjega deželnega sodišča, je bil še vedno vizitator naših sodišč, ki jih je izpopolnil, dokler ni bil oddelek ministrstva pravde v Ljubljani l. 1924 ukinjen, ostal je pa še vedno sodni inspektor ter je pozneje prevzel poleg

predsedstava civilnega senata tudi centralno knjižnico v justični palači.

Novega predsednika spoštujejo naši pravniki za kapaciteto tako v pravnem kot upravnem pogledu, zlasti je pa dobilo s novim predsednikom vse oboje pravosodne uprave pravega očeta, javnost pa najspodobnejšega in najvrednejšega varuha pravice.

Dosedanji predsednik viš. dež. sodišča v Ljubljani dr. Anton Rogina, ena najmarkantnejših osebnosti našega javnega življenja, uživa po plodonosnem delu že nekaj časa zasluženi pokoj. Na lastno prošnjo so ga upokojili, saj je po tako naporom delu res potreben počitka, a poleg tega je letos spomladi praznoval že 70letnico lepših sadov, pa tudi težkih udarcev poinega življenja.

Rojen je bil 27. marca 1862 v Podgorju pri Slovenjgradcu kot sin trdnine in ugledne kmečke družine. Po gimnazijskih študijih v Mariboru in visokošolskih v Gradcu je služboval pri državnem sodišču v Ljubljani, potem pa kot sodnik na Vrhniki, Kranjski gori in Novem mestu. Povsod je bil deležen največjega spoštovanja. Leta 1916 je bil poklican k viš. dež. sodišču v Gradcu, ob prevratu pa kot eden najodličnejših naših pravnikov k novoustanovljenemu viš. dež. sodišču v Ljubljani, ki sta ga on in polovni predsednik g. Kavčnik organizirala. Za svoje velike zasluge je bil odlikovan z redom Sr. Save III. stopnje. V začetku l. 1928 je pa prevzel predsedništvo viš. dež. sodišča. Odličnemu pravniku, vzornemu možu kremenitega značaja in zaslužnemu narodnjaku želimo, da bi zasluženi pokoj dolgo užival v sreči in zadovoljstvu.

mu dela še danes čast. Leta 1924 je dosegel na župnem naračajskem dnevu na Bledu prvo mesto. Z doma je začel gojiti kot Sokol lahko atletiko, zlasti pa ga je začel zanimati t. j. kjer je pokazal izredno sposobnost in vrljnost. Ob priliki lankolektnega teka Uedinenja, ki se je vršil 1. decembra v Ljubljani je dosegel drugo mesto.

Lev Kovatich

Tekel je kot član straziškega Sokolskega društva. Potem je pristopil k ljubljanskemu ASK Primorju. Ko se je vršil spomladi v Ljubljani in v Zagrebu cross-country — gozdni tek je dosegel med posidinci četrto mesto; primorjansko moštvo pa je bilo prvo. Preteklo nedeljo so se vršile v Zagrebu lahkoatletske tekme za državno prvenstvo, ki so bile hkrati tudi izbirne tekme za balkanske olimpijade v Atenah. Priredil jih je Jugoslovanski lahkoatletski savez. Tu je napel vse svoje zmoglosti in postavil na progi 10.000 m nov jugoslovanski rekord 30,04 minute. Dobil je zlato kolajno, ki mu jo je dal v priznanje JLAS, od Nj. Vel. kralja Aleksandra pa dobi sportni pas. V oktobru se bo najbrž udeležil balkanske olimpijade v Atenah.

Na obo sportna prvaka moramo biti Kranjčani ponosni. Ker sta še oba tako mlada, nam bosta gotovo še dolgo v ponos. Zato jima želimo še mnogo uspehov.

Ivan Prešeren pri Abrahamu

Kranj, 23. sept.

Preteklo nedeljo je praznoval 50letnico svojega rojstva g. Ivan Prešeren, lastnik tovarne čevljev. Rojen je bil 18. septembra 1882 v Begunjah na Gorenjskem. Mlada leta je preživel na Bregu pri Zirovnici. Bil je vedno naprednjak in Sokol. Ze pred vojno in do leta 1916. je živel v Srbiji. Bival je v Kraljevu, kjer je bil zelo priljubljen. Ko je po umiku srbske vojske prišel v Avstrijo, je moral takoj k vojakom, kjer je moral marsikaj pretrpeti zaradi svoje nacionalne zavednosti. Po vojni je začel najprej s malo trgovino s čevlji, malagoma pa je vel trgovati tudi na debelo.

Pred osmimi leti je omoval v Kranju tovarno čevljev, ki ima danes montirane najmoderneše stroje. Val čevlji so produkt samo strojnega dela. Zaposlenih ima okrog 60 delavcev in pet pisarniških moči. 18 tovarniških zalog čevljev ima g. Prešeren po vsej državi. Pri polnem obratu je na rejemah do 250 parov čevljev na dan, ki jih večinoma pošilja v južne kraje države. Kriza obrata ni prebudo zadela, ker čevlji zaradi dobre kvalitete in umernih cen konkurirajo lahko s tuzemskimi izdelki. Na predvečer jubileja so mu priredili zabavnično lepo podoknico. Igrala je gasilska godba iz Škofje Loke.

Uglednemu kranjskemu industrijalcu želimo, da bi dočakal v krogu svoje soproge, obeh hčerk in vnuka še najmanj pol stoletja. Vsa svetovna vojna je dobival na fronto Slovenski Narod in ga bere vesat večer.

Čudno vprašanje.

— Ali bi hotel vzeti tole damo, ki sicer ni bogata, niti lepa, je pa interesantna?

— Oprosti, praviš da ni bogata, ne lepa — kako more biti torej interesantna?

Otroška pamet.

Vsa prestrašena zve Jelkica, da bo morala hoditi v šolo.

— Toda mamica, saj vendar ne morem hoditi v šolo, ko pa ne znam niti čitati, niti pisati, — se brani solznih oči.

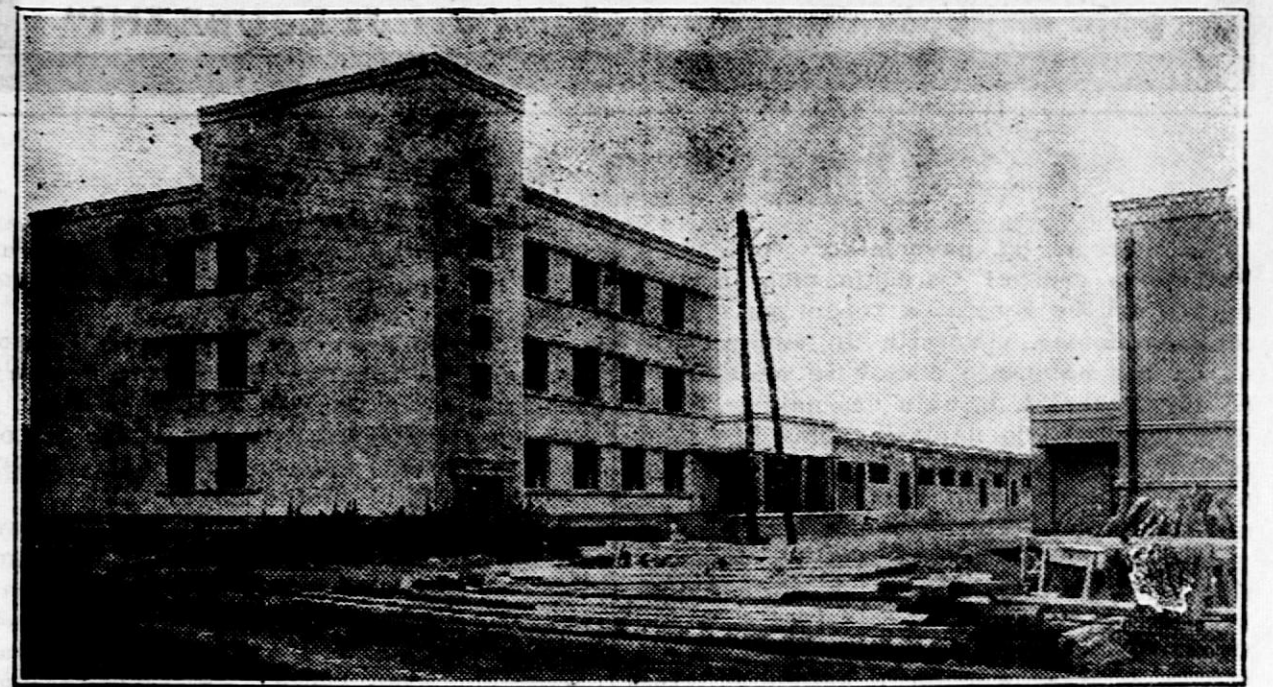
Pred sodiščem.

Sodnik: Povejte mi no, prosim, od česa živite, ko pa pravite, da ste brez dela?

Obtoženec: Tega vam ne morem povedati, gospod sodnik, to je trgovska tajna.

Dve krasni novi carinarnici

Carinarnica v Ljubljani je že dograjena

Ljubljana, 24. septembra.

Vprašanje zgraditve nove carinarnice, ki naj odgovarja vsem zahtevam modernega prometa, je bilo v Ljubljani že več let pereče. Prostori stare carinarnice pri glavnem kolodvoru so bili namreč že davno premajhni in pretesni in zato se je vprašanje nove carinarnice že dolgo obravnavalo. Kakor smo že lani poročali, je bil končno med carinarnico, železnico in drugimi merodajnimi faktorji dosežen sporazum glede zgraditve nove carinarnice.

Zemljišče za novo carinarnico, to je carinsko poslopje, skladišča in stanovanjsko kolonijo, je bilo izbrano med Dovozno in Vilharjevo cesto. Vilharjevo cesto so namreč preložili za 40 do 50 m in jo iz kaldrinskega fonda tudi tlakovali.

Lani so na tem zemljišču med Dovčevo hišo in zasilno bolnico, zapele lopate. Delo je prevzela Stavbna družba, ki je najprej pričela z gradnjo stanovanjske kolonije na severni strani omenjene ceste in 13. junija se je vršilo slavnostno polaganje temeljnega kamna. Delo je lepo napredovalo, delali so tudi pozimi, v kolikor je pač dopuščalo vreme in danes je carinarnica z vsemi priložnimi objekti, to je stanovanjsko hišo za carinike in stanovanjsko kolonijo, dograjena in bo nemara še letos izročena svojemu namenu.

Danes prinašamo sliko upravnega poslopja, h kateremu bo dohod z Vilharjeve ceste, oddelki za poslovanje s strankami pa bodo v pritličju v veliki dvorani. Tam bo tudi mestna kontrola, laboratorij, oddelki za posrednike, garderoba itd. Prvo nadstropje je rezervirano za urade, ki nimajo toliko opravka s strankami, tako knjigovodstvo, carinski muzej itd., v kleti pa bo arhiv, umivalnica, tresor, tam je nameščena tudi centralna kurjava.

Impozanten je tudi pogled na masivno grajena carinska skladišča, ki imajo na strani carinskih tirov 4 m široko rampo za skladičenje težkih tovorov. V skladiščih bodo prostori za carinske uradnike, skladiščnika, finančne organe, uradnike dohodarstvenega urada itd.

Kot rečeno je dograjena tudi stanovanjska kolonija za carinske uslužbence. Zgrajena je bilo okrog 40 stanovanj. Stanovanjski blok je ločen od carinarnice ter stoji na drugi strani Vilharjeve ceste. Stanovanjske hiše so sicer zidane strnjeno, vendar pa tako, da je na vsaki dve stanovanji po eno stopnišče. Dograjeni sta tudi stražnica finančne kontrole, kjer bosta nameščeni kuhinja in jedilnica za samce in ob vhodu z Vilharjeve ceste v carinarnico tudi malo poslopje mestnega dohodarstvenega urada.

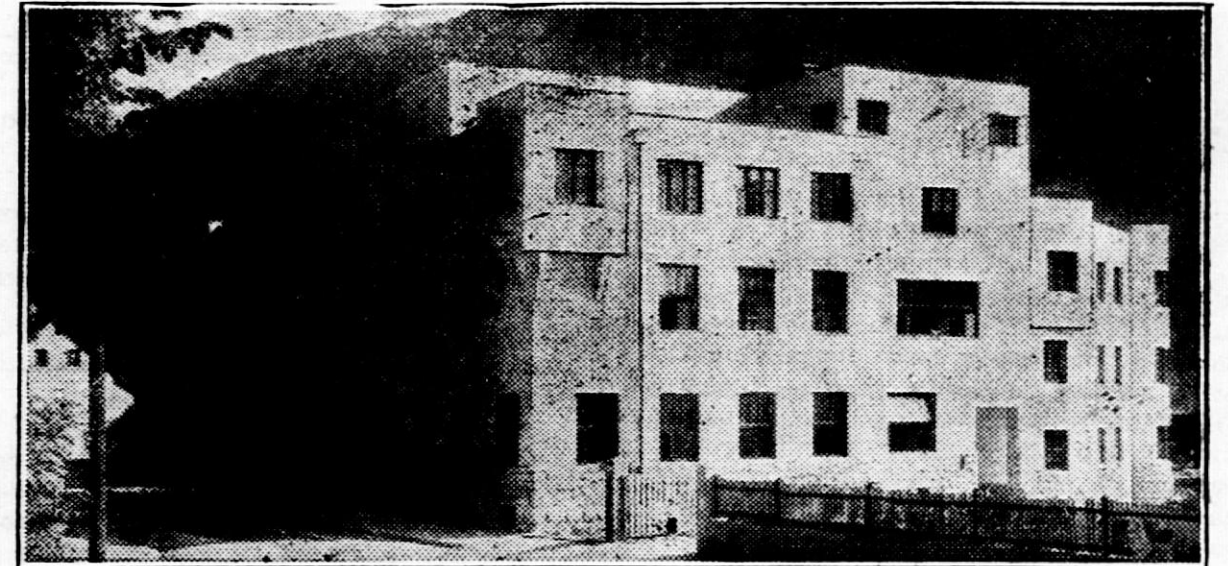
Kako velik obseg zavzema stavba carinarnice in pritrilnih objektov, je razvidno iz ogromne količine stavbnega materiala, ki so ga porabili za zidavo. Porabili so približno 1.200.000 komadov zidne opeke, okrog 100 vagonov cementa, 50 vagonov apna, okroglo 6500 kubičnih metrov gramoz in peska itd. Pesek so vozili kar iz bližnje gramoznice, ki je last družbe.

V zvezi z zazidanjem vseh teh prostorov, to je zgradbe carinarnice, skladišč in stanovanjske kolonije, bo treba postaviti razne železniške objekte. V smislu dogovora je bilo sklenjeno, da se prestavijo nakladalne rampe bolj proti zapadu, vozovne tehnice s sedanjega mesta ob stari nakladalni rampi k novi rampi, istotako tudi oba žerjava. Tudi vagonске delavnice bodo postavljene.

V zvezi z gradnjo novih carinskih poslopij je bila, kot rečeno, preurejena in tlakovana tudi Vilharjeva ulica v izmeri 12.265 m², poleg tega Smartinska cesta, Masarykova cesta, od Resljeve do Kette-Mumove ceste in Resljeva cesta od Komenskega ulice do Masarykove ceste.

Prostrano carinsko dvorišče, ki je bilo tudi tlakovano, obdaja lična zidana ograja, ki meji na Vilharjevo cesto, vzdolž katere so nasadili drevesca. Na dvorišču so umočili vrt, poleg tega pa vodi čez dvorišče mesto carinarnice železniški tir. Z novo carinarnico, regulacijo Vilharjeve ceste in drugih ulic je Ljubljana zopet mnogo pridobila. Stavbni družbi, ki je v razmeroma naglem času zgradila carinarnico s priložnimi objekti, gro vse priznanje.

Impozantna poslopje carinarnice na Jesenicah

Jesenice, 23. septembra.

Dolga leta so se vodila pogajanja v Ljubljani in v Beogradu v zvezi gradnje prepotrebne carinarnice na Jesenicah. Bilo je nebroj razprav in na licu mesta nešteto komisij, enkrat je manjkalo denarja, drugič je bilo stavbišče predrago, tretjič so hoteli carinarnico zgraditi namestu na Jesenicah v Kranju, tako da smo bili Jeseničani izgubili že vsako vero, da se bo kdaj gradilo to poslopje, dokler se točno pred enim letom ni pričelo z intenzivnim delom pri gradnji impozantnega poslopja, ki ga vidimo tu na sliki.

Nedolgo za to mogočno stavbo, ki je ena največjih in najmodernejših daleč na okrog, sta napravila gg. inženjer Josip Pavlin in arhitekt Costaperaria iz Ljubljane. Poslopje je gradila stavbna tvežka Gustav Tönies, gradbena dela pa je vodil g. inž. Bohinc iz Ljubljane. Stavba je po enoletni gradnji sedaj popolnoma dovršena, tako da se bodo stranke in uradi te dni vseli v poslopje. V glavnem vestibulu je loža vratarja, na desni strani pritličja in v prvem nadstropju so velike carinske pisarne, skladišča, tresorji in kemični laboratoriji. Na levi strani pritličja, ki je popolnoma ločeno od carinskih pisarn, pa se bo nastavil mestni občinski urad. Imel bo tri lepe sobe s čakalnico in sejno dvorano. Vse pisarniške prostore bo grela centralna kurjava. V poslopju bo 9 lepih večsobnih stanovanj za uradništvo, ki bodo imele od pisarniških prostorov popolnoma ločene vhode, in to z obeh bočnih strani poslopja. Poleg postajnega poslopja pa bodo začeli graditi še eno

poslopje, ki bo služilo kot carinska pregledovalnica.

Z dograditvijo mogočnega poslopja carinarnice se je na mah spremenilo središče našega mesta. Pri tem pa močno trpi skladnost, ker so poleg te moderne stavbe zelo nizke, a tudi stare hiše, ki so nujno potrebne obnove, ali pa se jih bo moralo prejeti ali se podreti in zgraditi na njih mestnih nove, ki bi naj nekoliko odgovarjale novi carinarnici.

Sicer se je zadnja leta v našem mestu v zunanem pogledu mnogo napravilo. Izvršilo se je imenovanje 34 trgov, cest in ulic, napravilo nove ulične napise, se lepo uredila glavna cesta, a značaja vasi se v centru mesta ni moglo odpraviti, zato ni čuda, da je stala pred dvema letoma v centru mesta skupina športnikov iz Celovca in popraševala: Wo kommt man eigentlich in die Stadt. — Vse drugačna skladnost je dosežena od Hrvatove hiše do Bekoha, kjer so vse hiše enake, pri carinarnici pa je med hišami tak kontrast kot v Ljubljani med Figovcem in nebotičnikom. Sicer pa čas prenese vse. Kot so v nekaj letih izginili in izginjajo stari nazivi mestnih okrajev kot Stara Sava, Groblje in Kurja vas, na njih mesta pa so stopili trgi in ceste kot Luckmanov trg, Cankarjeva cesta, Jadranska cesta, Savsko nabrežje itd., tako bodo v nekaj letih tudi Jesenice v svojem središču zrastle in se prenovile. Nastale bodo nove lepe bele hiše, ki bodo v skladu s carinarnico. Zato nam jamčijo žilavi Jeseničani, ki imajo dosti podjetnosti in zmisla za napredek našega mesta.

RICHARD TAUBER

SENZACIJA!

nastopi kot Cavaradossi v „TOSCI“

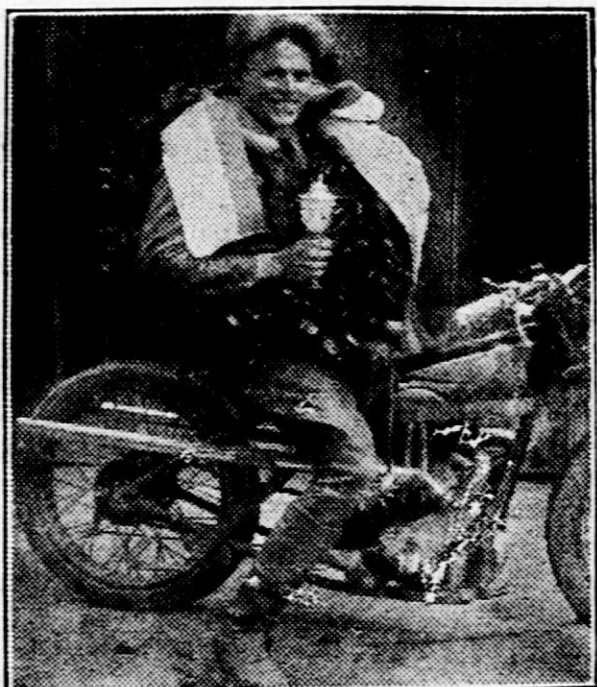
Dva sportna rekorderja v Kranju

Vsa država pozna motociklista Ludvika Stariča in tekača Leva Kovaticha

Kranj, 23. septembra.

Mirno, skoro bi rekli neopazeno živita v Kranju svoje vsakdanje življenje dva mlada sportnika, ki pa sta kot državna rekorderja znana po vsej državi. Prvi je znani motociklist Ludvik Starič, drugi pa tekač Lev Kovatich.

Starič je doma iz Mirne peči na Dolenjskem, star je 26 let. Ze šest let je v Kranju, kjer je bil celih pet let sofer pri veletrgovcu Ivanu Savniku. Privraket je pokazal svoje sportne sposobnosti pri motociklistič-

Ludvik Starič

ni dirki Naklo - Tržič - Naklo. Dirka se je vršila pred dobrim letom dni, lani 4. junija, ko se je ustanovila v Kranju sekcija motociklističnega kluba Ilirije v Ljubljani. Aranziral jo je Starič sam in dosegel prvo mesto ter tako dobil v priznanje prvo diplomu. Prvi predsednik kluba je bil hotelir g. Franc Lieber, sedanjí pa je lastnik največje kranjske slaščičarne g. Franc Sink. Lani je dosegel pri gorski dirki na Ljubljano tretje mesto, dirkal je tudi pri medklub-

skih dirkah v Bjelovaru in Osijeku; v Bjelovaru je odnesel dve, v Osijeku pa tri prva mesta.

Starič je stalno napredoval. Pri letošnji ljubeljski dirki je dosegel v kategoriji 250 cc drugo, v kategoriji 500 cc pa prvo mesto. Največ uspehov in slave pa je doživel ob otvoritvi dirkališča Miramar v Zagrebu, ki jo je priredil Hrvatski motoklub. Pri prvi dirki je odnesel dve drugi mesti. Višek pa je dosegel na mednarodni motociklistični dirki v Zagrebu, ki se je vršila na Mali Smaren 8. septembra. Tu se je pokazalo, da je Starič po stilu in tehniki tako visoko izvežban, da se je mogel meriti s prvovrstnimi inozemskimi dirkači. Krog miramarskega dirkališča je prevozil v najkrajšem času 30 sek. in dve petinki. To je bil rekordni čas, ki je bil za dve petinki boljši od onega, ki ga je dosegel glavni leteči Danec Niels Soerensen. Dalje je dosegel tudi prvo mesto v kategoriji turističnih motorjev. Navdušenje publike je bilo nepopisno. Na ramah so ga nesli z dirkališča. Zabili so ga imenovati leteči Kranjec. Strokovnjaki so mu priznali, da je njegova vožnja tako sijajna, da se da primerjati s dirkači svetovnega formata. Preteklo nedeljo je dirkal pri medklubski dirki v Varaždinu ter si priboril dve drugi mesti. Jutri pa se bo prvič pokazal v Beogradu, kjer že lepa ki naznanjajo, da pride tudi letošnji Kranjec, ki ga beograjska sportna publika z veseljem pričakuje. Vršila se bo gorska dirka na Avalo. Sicer pa ima Ludvik Starič v Kranju lastno mehanično delavnico in zastopstvo motorjev raznih znamk. Delavnica je v Delavskem domu nasproti savskega mostu. Starič je zelo agilen član kranjske sekcije kluba Ilirija.

Zanimivo je tudi sportno udeleževanje tekača Leva Kovaticha. Rojen je v Strazišču pri Kranju in je star 25 let. Po poklicu je skladiščnik v Majdičevi elektrarni. Ze od leta 1918 je član Sokola. Najpreje je telovadil pri Sokolu I v Ljubljani, ki je imel svoje telovadišče takrat na Leдини. Pozneje je bil član Sokolskega društva v Strazišču, ki

RICHARD TAUBER

poje najlepše šlagerje v „SIMFONIJ Ljubljani“

PRIDE! PRIDE!

Dnevne vesti

Vsem gg. povernikom in članom Vodnikove družbe! Osrednja pisarna Vodnikove družbe razpošilja te dni gg. povernikom dopise, v katerih jih vladno prosi, da naj nabirane članove se nadaljujejo do 15. oktobra t. l., nato naj nabiranje zaključijo, vpošljejo nabirane pole centralni pisarni in obenem nakažejo nabrano članarino in eventuelno vezavo. Gg. poverniki — pregledajte spisek svojih članov! Stopite k članom — zamudnikom ter jih opozorite, da se niso poravnali svoje članarine za leto 1932. Pomozite vrste članov Vodnikove družbe kljub vladajoči krizi! Znesek 20 Din je malo, a zato dobij vsak član 4 lepe knjige v mesecu novembru t. l. Ne bo mu žal za ta mali izdatek! Noben lamski član ne sme odpasti v letošnjem letu od Vodnikove družbe! Letošnje knjige so v tisku in bodo v kratkem dotiskane, nakaže se prične takoj z razpošiljanjem. Zato prav vladno prosimo vse lanske člane, ki še niso poravnali letošnje članarine, da leto takoj izročijo svoemu poverniku, odnosno jo nakažejo po položnici. Vabimo pa tudi vse prijatelje lepih knjig, da pristopijo k Vodnikovi družbi. Ako nimaš položnice, stopi na poštni urad, kjer dobiš poštno položnico, ter nanjo napiši »Vodnikova družba v Ljubljani, ček. račun št. 14.520.

— Zateček letošnje vinske trgatve. Po § 8 zakona o vinu in čl. 26 pravilnika k temu zakonu je dovoljeno, da se sme grozdje za zabanje trgati, kadar je taka sorta dozrela. Obča trgatve grozdi za pripravljanje vina pa se ne sme vršiti pred rokom, ki ga določijo za vsako občno občinska oblastva sporazumno s sreskim kmetijskim referentom, ki o tem obvesti kletarskega nadzornika pri kraljevski banški upravi. Občinske uprave pa lahko dovoljujejo trgatve ranih grozdnih sort tudi pred rokom za splošno trgatve, pravtako pobiranje bolnega grozdiča poznih sort in sicer sporazumno z vinogradniki, morajo pa o tem obvestiti potome sreskega načelnika kletarskega nadzornika pri k. banški upravi. Neupoštevanje določenih rokov, to je vsaka predčasna trgatve se kaznuje po § 30 zakona o vinu z zaporo od 1 do 14 dni ali v denarju od 25 do 1000 Din in sicer potome sreskega načelnika. Izkusnje zadnjih let učijo, da je boljša vina od pozne trgatve še razmeroma lahko spravijo v denar, slabša vina od prezgodnje trgatve pa ne najdejo kupca tudi po nizkih cenah in tišči cene tudi dobrih vin navzdol. Sreska načelnika so prešla navodila, naj letos strogo postopajo po prednjih določbah zakona o vinu s pravilnikom. Opozorjajo se tedaj vinogradniki, da se v izogib posledic držijo gornjih določil vinskega zakona.

— Na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu prične novo šolsko leto letne šole dne 1. novembra t. l. Šola je enoletna, poučujoči se vse panoge kmetijstva. Vsi učenci stanujejo v zavodu, kjer imajo vsi oskrbno. Sprejemajo se prihodnji dovozi nadarjeni sinovi kmetijskih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji. Lastnoročno pisane prošnje, koikovane s 5 Din, je poslati ravnatelju banovinske kmetijske šole na Grmu do 10. oktobra tega leta. Prošnje je priložiti: 1. krstni list, 2. Domovnico, 3. Odkupstnico, odnosno zadnje šolsko izpisevalno, 4. Izpisevalno o navičnosti o onih prošnicah ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 5. Izjavo staršev, odnosno varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kakšno drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Starost: najmanj 16 let ter najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratak sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so opravičeni absolventi dveh ali več razredov meščanske ali kakke nižje srednje šole. Hkrati se preloži njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda. Oskrbnina znaša do preklica mesečno 400 Din in se plačuje mesečno vnaprej. Prihodni sinovom manj premožnih posestnikov se po možnosti dovolijo popolnoma, do polovice ali tretjine prostoma mesta v zavodu. Prosilci za banovinsko prosto mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo šole.

— Prodaja inozemskih časopisov in revij. Ministrstvo trgovine in industrije je po zakonu za razpečevanje inozemskih časopisov in revij, ki je veljaven že od 8. decembra 1931, izdalo izključno pravico za uvoz in razpečevanje inozemskih časopisov in revij v naši državi agenciji »Avala«, Beograd, ki bo preko »Putnika« v Ljubljani, kot svojega glavnega zastopnika, vršila prodajo časopisov v dravski banovini. Avala, odnosno Putnik bo pridela z delom 1. novembra t. l. Vsakdo, ki se bavi s prodajo tujih časopisov in revij, mora to takoj javiti Putniku v Ljubljani, Dunajska cesta 1-III., od katerega bo dobil vse potrebne podatke in navodila.

— Znamenitost na književnem trgu bo knjiga Charlesa Nodiera: Statistique Illirienne. To so feljtoni znamenitega romanika, katere je napisal za »Télégramme officiel des Provinces Illiriennes«, ki je izhajal za časa Francozo v Ljubljani. Temu listu je bil Ch. Nodier zadnji in najbolj urenik. V omenjenih člankih je zbiral po lastni izjavi raztreseno narodno blago. Popolni izvodi omenjenega francoskega nradnega lista se nahajajo edino v dravski študijski knjižnici v Ljubljani. Iz-

dajo teh interesantnih feljtonov pripravljata gg. Dobrovoljci in dr. Janko Tavzes. Delo izide v kratkem.

— Tujski promet v Hrvatskem Primorju. Letos so tujci na Hrvatskem Primorju zapravili manj denarja nego lani. Lani je bilo na Hrvatskem Primorju 47.609 gostov, letos v prvem polletju pa 11.618. Tujski promet je torej znatno nazadoval.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deževno. Včeraj je bilo v Beogradu lepo, drugod pa oblačno in večinoma tudi deževno. Poročila o temperaturi so iz vseh krajev izostala, ker so večinoma pokvarjene telefonske zveze. V Ljubljani smo imeli včeraj precej hladno, ker je znašala najvišja temperatura samo 14 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 758,8, temperatura je znašala 13 stopinj.

— Centrala za razpečevanje saharina v Zagrebu. Zagrebška policija je odkrila tajno skladišče saharina v izdolenem podu neke hiše v Trenkovci ulici. Zasačila je tri mladeniče in našla pri njih več kilogramov saharina. Tajno skladišče je bilo v stanovanju Steve Tomljenovića. Pred dobrim tednom so aretirali glavnega tihotapca Richarda Picka in našli pri njem 203 kg saharina. V Zagrebu je bila centrala za razpečevanje saharina po vsej državi.

— Zaklanega kmeta so našli včeraj blizu železniškega nasipa dobra dva kilometra od Prače pri Višegradu. Gre za 25 letnega Medana Bujaka. Čudno je, da je pred 4 meseci na istem kraju našel tragiko smrt prgovini čuvaj in pokojnikov sorodnik Latif Bujak. Potniki, ki so prispeli včeraj zjutraj iz Beograda preko Užice in Vardišta v Sarajevo, so pripovedovali o truplu brez glave, ki so ga našli ob železniški progi. Glava je ležala dobra 2 m od trupla. Oblasti so uvedle strogo preiskavo, da ugotove, kdo je Bujaka umoril.

— Tragična smrt deteta. V vasi Zrnovica je grela Milka Marin vodo in ko je zavrela, je hotela prestaviti lonec, pa ji je padel iz rok in se razbil. Nesreča je hotela, da je bila ta čas v kuhinji njena triletna hčerka Marija, ki je zadobila tako težke opekline, da je v strašnih mukah kmalu umrla.

— Absolutno varno tovarniško podjetje v Ljubljani išče kredit do 2 milijonov dinarjev. Posojilo se sprejme tudi v manjših kvotah. Plačilni rok in obrestna mera po dogovoru. Ponudbe pod »Sigurnost/491nc na upravo »Slov. Narodac«.

— Opozorjamo na oglašajkovič Matko, frizerski salon. — Mnogi ljudje običavajo, da po kosilu in po večerji popijejo kozarec Radenske zdravilne vode. Tega pa ne delajo le zaradi njenega prijetnega ter polnega okusa in njenih zdravilnih svojstev, temveč tudi zaradi tega, ker Radenska zdravilna voda v grlu prijetno reže in usta pohladi in posveži.

— Korpulentni ljudje morejo s ektrno rabo naravne »Franz-Josef« grenčice doseči izdatno izpraznjenje črev brez napora. Številna strokovna poročila potrjujejo, da so z učinkom »Franz-Josef« vode zelo zadovoljni tudi bolniki, ki jih muči bolezen na ledvicah, protin, revmatizem, kameni ali sladkorna bolezen. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Izletniškega vlaka v Kranjsko goro in Bohinjsko Bistrico jutri ne bo! Določila državnih železnic v Ljubljani sporoča, da jutrišnji izletniški vlak v Kranjsko goro in Bohinjsko Bistrico zaradi slabega vremena ne bo vozil.

— Izletniškega vlaka v Kranjsko goro in Bohinjsko Bistrico jutri ne bo! Določila državnih železnic v Ljubljani sporoča, da jutrišnji izletniški vlak v Kranjsko goro in Bohinjsko Bistrico zaradi slabega vremena ne bo vozil.

— Gradbeno gibanje ni nič manjše kakor je bilo. Zadnji čas so poglnele in talenonadstropne stavbe, ki pa bodo dodelane spomlad. Tako je napravil betonski temelj za enonadstropno hišo sčravnika dr. Edvina Suherja v Smoletovi ulici. Zidanje vrti stavbo pod vodstvom Antona Marvica. Smoletovi ulici ne bo nikdar večjega vozovnega prometa ter ne bo šlil v stanovanja nadležni cestni prah. — V isti ulici nekoliko naprej je v delu visoko-betonsko

temeljno zidovje, na katerem se zgradi iz opake visokoprtilna, enonadstropna stavba za Alojzija Svetliča. Temeljno zidovje je precej obsežno, kar kaže, da bo pod Svetličevu streho več stanovanj. Zidanje ima v rokah mestni stavbnik Miroslav Zupan. Letos bo hiša v grobem sezidana in pokrita, ometavanje zidovja in vse drugo delo se pa izvrši prihodnje pomlad. — Ob Domobranski cesti so te dni postavili okrasno smrečico na enonadstropno zidovje. Tu bo imel svoje ognjišče in dvorčiče mesarski mojster Josip Toml. Tudi ta domačija bo dodelana šele prihodnje pomlad. Zidati še, če bo jesensko vreme začelo na gajati. Zidarska dela izvršuje mestni stavbnik Miroslav Zupan. S to hišo bo dodelana vsa južna stran Domobranske ceste zasidana.

— J. CHRISTOV UČNI ZAVOD, znana najstarejša in najbolje obiskovana privatna šola v Ljubljani, vpisuje še ves september vsak dan v lastni novi vili, Domobranska cesta 15. — Vpisnina 20 Din. Šolnina mesečno 120 Din, revni popust. — Šolsko leto prične nepreklicno 1. oktobra. Zavod preskrbuje službe. Dnevni in večerni tečaj. 459n

Po preteku dolgih let stric v Ljubljani bil je spet, zdaj navdušen pravi nam: »Jutri v »Daj-Dam« vse peljam!«

— J. Manjši zidave. Posestnik Anton Podboršek je napravil prizidek k svoji enonadstropni hiši št. 4 v Linhartovi ulici. V prizidku bo deloval mesarski obrt, ravna streha ima lično betonsko ograjo in bo služila za teraso. Ravnatelj J. Christof dela lepo moderno ograjo iz klesanega kamna in betona pri svoji vili ob Domobranski cesti. V Verstovškovi ulici je napravil B. Žihč ob svojem zemljišču železno ograjo na betonskem temelju. To vse služi v olepšavo ulice.

— J. Nova kavarna. Vzhodni del Ljubljane je dobil moderno kavarno, ki v nji gospodari dolgoletni plačilni natakari »Zvezdi« g. Ivan Flerin. Iz znane Krapševke kavarne v Verličevi hiši so mu napravili naši priznani obrtniki lepo moderno kavarno, krasno opremljeno in odgovarjajočo vsem zahtevam kavarničnega obrata.

— J. Zadruga šola v Ljubljani. V šolskem letu 1932-33 se bo na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani zopet otvoril zadrugašnji tečaj, ki ima namen podati kmetiskim posestnikom in njihovim sinovom, pa tudi drugim mladeničem temeljito izobrazbo v zadrugaštvu, da morejo pozneje ustanavljati in voditi pridobitne in kreditne zadruge. Vpisovanje se bo vršilo dne 17. oktobra od 9. do 12. na Kongresnem trgu 2. K vpisovanju mora primesti vsakdo: 1. rojstni list ali izpisek, 2. Zadnje šolsko izpisevalno, 3. Vpisnino 20 Din. 4.) 200 Din za knjige. Sprejemni pogoji so 1.) dopolnjen 16. leto starosti, 2.) Dovoljena osnovna šola. Zadrugašnji tečaj bo trajal od 17. oktobra t. l. do 12. aprila 1933. Pouk se bo vršil vsak delavnik od 14. do pol 19. ure. Kdor želi biti sprejet, naj napravi prošnjo ali naravnost ali s posredovanjem kakšne zadruge na Zadrugašno zvezo v Ljubljani ali pa na Zvezo slovenskih zadrug v Ljubljani. Informacije zaradi podpor dajeta obe imenovani zvezi.

Novi »Adresar Ljubljane« izide.

Stane Din 160, naroča se v tiskarni »GRAFIKA«, Ljubljana, Resljeva cesta št. 4. 11179

— J. Delo na cesti za gradom je šlo še včeraj dopoldne spšno od rok. Tlakoviti so začeli z drobnimi granitnimi kockami tik tramvajskega tira na Karlovski cesti. Parni valjar gladi na ravna cestnice že ob Mohorčičevem posestvu. Robniki so do malega položeni. V delu je vzhodni betonski hodnik in železna ograja ob njem proti Strleški ulici. Vsa dolenska stran in pa ig rabi najraje to cesto, saj je pa tudi za vozovni promet najpripravejša. Zeleti je, da se tlakovanje čim bolj pospeši.

— J. Francoske tečaje zopet odvijata za odrasle dne 1. oktobra Francoski inštitut. Pouk bo v Ljubljani na moškem učiteljsku na Resljevi cesti in sicer: 1. tečaj za začetnike ob ponedeljkih in četrtnkih od 18. do pol 20. Predava g. prof. Južnič. II. a tečaj ob torkih in petkih od pol 19. do pol 20. Predava g. prof. dr. Novak. II. b tečaj ob sredah od pol 19. do pol 20. Predavatelj isti. III. a tečaj ob ponedeljkih od pol 19. do pol 20. Predavatelj isti. V III. b tečaju predava francosko slovnico v francoskem jeziku odnosno vodi konverzациo ga. J. Bele ob torkih in petkih od pol 19. do pol 20. ure. Obiskovalci tečajev plačujejo mesečno po 20 Din vnaprej, lahko pa obiskujejo za to ukovino več tečajev. Prijave sprejema od 26. septembra dalje vsak dan od 19. do 20. g. A. Dolenc, služitelj zgoraj omenjenega učiteljskega. Prijavi se lahko tudi po dopisnici.

— J. Evangeljska cerkvena občina. Jutri ob 10. služba božja. Na občinski gospod župnik M. A. 494n

— J. Novosti iz kina Matica. Kakor vsako soboto bo predvajal Elitni kino Matica tudi danes nov zvočni tednik. To pot bomo videli transport gondole profesorja Piccarda preko Alp v Curich, kjer je druzega učelnika pozdravil predsednik švicarske republike. Krasne so nove slike z olimpijade, tudi damska jesenska in zimska moda je zastopana in pogled v Hagenbeckov zoološki vrt. — Ne pozabite na današnji predstavo ZKD filma »Emil in detektivke. Ze včerajšnja predstava je pokazala, da je ta film pri nas zelo uspel in ugajal starim in mladim. Največ veselja so seveda imeli otroci in mladina. Film bo na asporodu še danes ob 14.30 in jutri ob 11. v kinu Matici. To lepo filmsko delo naj si vsakdo ogleda, slasti pa ga pripravljamo mladini. — J. Družstvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Ljubljani odpre letošni glasbeni tečaj. Oficijelna otvoritev bo v četrtek 6. oktobra v veliki kazinski dvorani ob svojih izprtnega Nagodetovega jazz - band orkestra, ki šteje pet mož. Pristetek bo ob pol 8. v plesnem tečaju,

ki se bo vršil vsak četrtek, bo poučeval priznan plesni strokovnjak. Vabljeni so vsi zasebaj in avtonomni nameščenci ter eploh prijatelji plesa.

— J. Plesni zavod — Jenko — v Kazini — Zvezda odpre letošnjo sezono v prvi polovici oktobra. Natančneje bo objavljeno kakor hitro se vrne g. Jenko iz inozemskega študijskega potovanja. 497

— J. Zveza bivših salezijanskih gojencev na Rakovniku ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 2. oktobra t. l. ob 9. na Rakovniku. Vabljeni tudi tisti tovariši, ki še niso volanjeni v Zvezi. 495n

— J. Krajevna organizacija JRKD za dvorski okraj (11. in 12. volišče v Ljubljani) bo imela v soboto 1. oktobra ob 8. zvečer v salonu gostilne pri Mraku na Rinskji cesti ustanovno skupščino, na katero se vabijo vsi člani.

— J. Ponavljalni tečaj. Za dijake in dijakinje vseh razredov srednjih šol se odpre privatan ponavljalni tečaj iz vseh predmetov. Ti kurzi imajo namen pomagati dijaku v predmetih, kjer slabeje napreduje. Honorar za predmet je 50 Din mesečno. Prijave sprejema in daje informacije iz uslužnosti g. Bombač, šolski sluga na št. drž. real. gimnaziji na Poljanski cesti.

Samo še danes in jutri!

ANI ONDRA

HERMAN THIMIG

RALPH ARTUR ROBERTS

v sijajni ljubavni komediji

NOČ V RAJU

Najnovější zvočni UFA tednik

Predstave danes ob 4., 4/8 in 10/10 zvečer! Jutri (v nedeljo) ob 3., 5., 4/8 in 10/10 zvečer!

Elitni kino Matica

Telefon 2124

— J. Dunajsko pranje, svetlolikanje — SIMENC, Kolodvorska ulica 8.

— J. Umrlj so v Ljubljani od 16. do 22. t. m.: Zidar Marija, 55 let, mestna uboga, Vidovdanska c. 9; Azman Terzija, 82 let, posestnika, Vidovdanska c. 9; Kös Ana, roj. Pfajfar, 56 let, žena čevljarja, Idrijska ul. 3-pr.; Nabernik Ana, 40 let, zasebnica, Karkovski nasip 10; Kordan Ivan, 70 let, uradnik drž. žel. v p., Gorupova ul. 20-pr.; Cebokli Lucija, 39 let, gospeodinja, Nove Jarše 51; Wolf Janez, 77 let, posestnik, Svetčeva ul. 4-pr.; Papež Marija, roj. Prah, delavka tobačne tov. v p., Cesta v Mestni log 41; Bergant Jakob, 86 let, zasebnik, Karkovski nasip 16; Puh Ludovik, 90 let, Japljeva ul. 2, bivši mizar. — V ljubljanski bolnici umrli: Siegl Hermina, 60 let, šivilja, Resljeva c. 20; Vrhovec Leopoldina, 21 let, zasebnica, Mestni trg 8; Keber Franja roj. Mörth, 56 let, vdova trgovca, Haydrichova ul. 16; Svetin Anton, 23 let, sin posestnika, Bukovica 19; Novak Franc, 31 let, čevljarški mojster, Lava 17; Kolman Anton, 58 let, posestnik, Podgorje 35; Sušnik Ivan, 10 minut, sin služkinje, Dragomlje 16; Sušnik Josko, 6 mesecev, sin kurčeka, Jasinja 1, srez Kamnik; Kovac Andrej, 22 mesecev, sin namestnika drž. tožilca, Novo mesto; Pandan Anton, 1 leto, sin poljske dinarice, Senžur 163; Hrovat Marija, 40 minut, hči kuharice, Tržič; Rutar Josip, 33 let, sluga, Moste; Jernejčič Frančiška roj. Bombač, 47 let, žena vpok. uradnika drž. žel. Antona, Zrinjskega c. 5; Padar Jože, 10 mesecev, sin dinarice, Gmajnice 6; Porenta Manca, 3 leta, hči mlinarja, Skofja Loka; Dolenc Katarina, 37 let, žena posestnika, Sopotnica 17.

Iz Kranja

— Odlikovanja. Nj. Vel. kralj je odlikoval štiri može v našem srezu, ki so si pridobili mnogo zaslug na raznih področjih. V Trzinu sta sprejela red jugoslovanske krone IV. stopnje tovarnarja And. Gassner in Edm. Glauznner, znana industrijalca, ki podpirata znatno tudi naše narodne prosvetne in gospodarske ustanove. Z istim redom je bil odlikovan tudi župnik v pokroju Bl. Grča, ki živi sedaj v Senžurju. Svoj čas je deloval na Goriškem; znan je kot narodno zaveden župnik. Pred vojno je bil deželni poslanec. Red jugoslovanske krone V. stopnje je prejel starosta Sokolske župe Kranj dr. Semrov, narodno usmerjen delavec na gospodarskem in socialnem polju. Čestitamo!

— Nocojšnji koncert. Drevi ob 20. uri se vrši v gimnazijski telodavniški koncert, pri katerem sodelujejo vijolinski virtuozi Karlo Rupel, operni basist Marijan Rus in operni dirigent dr. Danilo Svara. Za koncert vlada velika zanimanje.

— Trgovske vesti. Ivan Vidmar, urar na Glavnem trgu je povečal svoje trgovino in jo opremil z novo izložbo. Znano Hiebsčev trgovino s špecerijem in kolonialnim blagom je vzel v najem g. Ivan Rekar.

— Glasbena šola v Kranju ima dne 7. oktobra t. l. ob 20. uri v glasbeni sobi gimnazije redni občni zbor. Dnevni red: 1. Zapisnik poslednjega občnega zbora. 2. Poročila društvenih funkcijonarjev. 3. Poročila nadzorstva. 4. Volitev odbora. 5. Predlogi in nasveti. Člani društva in prijatelji glasbe so vladno vabljeni k obilni udeležbi.

— Novo podjetje v Kranju. G. Franjo Potočnik je otvoril v prostornih lastne svetlolikalnice v Rožni ulici reklamno in anononno podjetje. Kdor česa išče ali potrebuje, se lahko oglasi pri njem in mu bo prekrbel zaželjeno (stanovanje, premični-

ne itd). G. Potočnik bo izdal tudi žepne in stenske koledarje in v ozve rede za Gorenjsko. V kratkem bo izšel v njegovi založbi žepni adresar za Gorenjsko, v katerem bodo zastopane vse naše boljše firme.

— Nogomet. Ljubljanska Grafika se se za svoj nedavni poraz 6 : 2 temeljito revanširala prošlo nedeljo. Poraza 7 : 2 do-mačini po poteku igre sicer niso zaslužili in ga je kriv vratar ter deloma tudi neznanje napada pred golom. Jutri v nedeljo gostuje prvič v Kranju ljubljanska Sparta in igra proti la moštvo, dočim gre i. moštvo na Jesenice, da natančneje spozna svojega konkurenta v bližnjem prvenstvenem tekmovanju. V Kranju bo v predtekni nastopilo tudi juniorsko moštvo.

Za brezposelne

Celje, 23. septembra.

Nocoj se je vršila v sejni dvorani na mestnem magistratu v Celju važna anketa o pomožni akciji za zaposlitev in podporo brezposelnih in Celju in okolici. Ankete se je udeležilo okrog 50 oseb in sicer naročni poslanec g. Ivan Prekoršek, sreski podnačelnik g. Klobčič, opat g. Jurak, prota gosp. Čudič ter zastopniki mestne in okoliške občine, Borze dela, Delavske zbornice, Javne kuhinje industrije, mestnega in sreskega Združenja trgovcev, dobrodelnih društev, delavskih strokovnih organizacij in privatnih nameščencev. Po daljši stvari razpravi o problemu brezposelnosti in o podrobnostih pomožne akcije, o kateri so govorili gg. mestni župan dr. Goričan, vodja celjske ekspozičure borze dela Tokan, industrijske Weinberger, prokurist cinkarne Pečar, sreski podnačelnik Klobčič, narodni poslanec Ivan Prekoršek, okoliški župan V. Kuvkovec, vodja savae kuhinje in zastopnik strokovne komisije Srečev, magistratni ravnatelj Subic, tajnik Združenja trgovcev za mesto Celje Blažon, Mihelič, Wiltavski, Vodopivec, mestni inženjer Pristovšek in opat Jurak so bile določene naslednje smer-nice za pomožno akcijo.

Pomožna akcija bo enotna za Celje in okolico in bo ustanovila lastno pisarno. Prispevki za brezposelne naj se zbiraajo tako, da prispevajo delodajalci in delojemalci določen odstotek od izplačanih oz. prejetih mezd. Od stanovanj, to je od vsake sobe, naj bi se plačeval prostovoljni davek v korist brezposelnih. Pravico do podpore, ki bi se delile predvsem v naturi z boni, imajo brezposelni, ki so pristojni v celjsko mestno ali okoliško občino. V drugi vrsti pridejo v poštev brezposelni, ki bivajo že 5 let v eni izmed obeh občin, v tretji vrsti pa drugi brezposelni. Obe občini bosta do-ložili javna dela, pri katerih bo pomožni odbor zaposlil brezposelne, ki bodo preje-mali podporo. Do ponedeljka 26. t. m. bo osnovan širši pomožni odbor, v katerem bodo 4 zastopniki mestne in 4 zastopniki okoliške občine, 2 zastopnika delavstva ter po 1 zastopnik industrije, Borze dela, Združenja trgovcev, Javne kuhinje, Sokola, Rdečega križa, Kola jugosl. sester, Zaščite dece in mladine, vinnicelneve konference in Gospejega društva. Ta širši odbor bo imel sejo v ponedeljek 26. t. m. ob 17. v sejni dvorani na mestnem magistratu in bo na tej seji izvolil ožji odbor, ki bo takoj uvedel obširno in čim bolj organizirano pomožno akcijo, da v izdatni meri podpre obupaajoče brezposelne in druge reveže v Celju in okolici.

Iz Celja

— Obrtna nadaljevalna šola v Celju. Šolsko leto 1932/33 se prične prvo nedeljo v oktobru t. j. 2. oktobra. Zbirališče bo ta dan ob 8. zjutraj v telodavniški mestne osnovne šole. Neobhodno je potrebno, da se to nedeljo zglati vsak lamski vajenec, ki je še dolžan obiskovati obrtno nadaljevalno šolo; novinci in novinke naj prineso s seboj zadnje šolsko naznanilo. — Obrtni krogi se obveščajo, da v tem šolskem letu ne bo več obeh moških pripravljanih razredov, temveč 4 prvi, 3 drugi in 3 tretji strokovni razredi za vajence ter še 2 ženska razreda, prvi in drugi. Pouk se bo vršil — kakor lani — ob delavnikih popoldne (izvzemši sobote) in pa ob nedeljah dopoldne. Popoldanski pouk bo trajal v razredih kakor doslej od 13. do 17. Nekaj novega pa je le-to, da je ministrstvo za trgovino in industrijo z odlokom I. br. 19.094/N z dne 23. junija 1932 uvedlo v vseh obrtnih nadaljevalnih šolah v Jugoslaviji obvezno telodavno po eno uro tedensko, ki se bo vršila ob delavnikih takoj po končanem razrednem pouku v telodavnici. Gospodje mojstri in gospe mojtrice se vladno prošijo, da skrbijo za reden šolski obisk in tudi za točno plačevanje ukovine vsako prvo nedeljo v šolskem mesecu po 20 Din. Ta denar se bo pobiral, kakor doslej, v posameznih razredih in bo prejem takoj potrjen v kontrolnih knjižicah. — Učiteljska otvoritvena konferenca se bo vršila v sredo 28. t. m. ob 20. v risalnici mestne deške osnovne šole.

— Celjsko uredništvo »Jutrac« in »Slovenskega Naroda« je v uredništvu »Nove Dobec« v Zvezi tiskarni, Strossmayerjeva ulica 1, priložila desno, telefon št. 65. Podružnica uprave »Jutrac« in »Slovenskega Naroda« ostane še nadalje v Kocenovi ulici.

— Gremij trgovcev v Celju se je po novem obretnem zakonu preobrazil v »Združenje trgovcev za mesto Celju«. Zato je treba odslej vse dopise in vloge pošiljati na novi naslov.

— Koroški večer. Koroškega kluba v Celju bo v soboto 15. oktobra v restavraciji »Evropic«.

— Is sodne dvorane. Josip Skoberne, bivši župan, predsednik krajevnega šolskega odbora v Senni pri Rajhenburgu in bivši poslanec SLS, je bil v petek 23. t. m. dopoldne na okrožnem sodišču v Celju zaradi zločina utaje po § 319/1 obsojen na 6 mesecev strogega zapora, na izgubo častnih državljanških pravic za dobo dveh let in na povračilo sodnih stroškov.

— Nočno lekarniško službo ima do všte-ta petka 30. t. m. lekarna »Pri orluc« na Glavnem trgu.

Iz filmskega sveta

Novi obrazi na platnu

V filmski sezoni 1931-32 je prišlo na platno nad 100 novih nemških zvočnih filmov, pa tudi mnogo novih imen in obrazov. Če pride človek v Berlin ali Monakovo v pikarno velikega filmskega podjetja, sliši vedno zvočno vprašanje, kateri novi igralec ali igralka se je posebno odlikoval, kdo ostane, da ga postavijo v novi sezoni še pred težje naloge. Med začeta, ki redno ostanejo pri filmu, moramo pršte- vati Dorotheo Wieck, Ellen Schannecke

Rosy BARSONY

Nova filmska zvezda, ki nastopa v filmih »Vesela bajka« in »Pusta žarica«.

in Rose Barsony. Čudno naključje je ho- relo, da so se odlikovale vse tri v enem filmu, čeprav so po svojem bistvu tako različne. Vse tri je odkrila »Ufa«, ki si mnogo prizadeva pomagati mladim talen- tom do uspeha. Odlikovale so se v filmu »Divji domislek«, ki ga je režiral Kurt Gerron.

Eno glavnih vlog je poveril Gerron v tej filmski šaloigri berlinski gledališki su- breti v filmu, in sicer v kratkem prizoru kot plesalka. Rose je vloga sprejeta in do- segla tako velik uspeh, da je imela že ne- kaj dni po premijeri sklenjeno pogodbo z »Ufo«. Kdor jo je videl na odru, se ni mogel ubraniti čaru njenega kipečega tem- peramenta in radostne mimike. Pri »Ufi« postane Rose Barsony kmalu ljubljena ljubiteljev kina, saj je že po zunanosti ta- ko čarljiva, da se ti zdi kot rojena za film. Zna vse, kar se potrebuje za filmsko igral- ko, plesati peti in igrati. Pravi, da zna biti celo resna, kar je še najmanj verjetno. kaj- ti pri tem napravi tako grimaso, da mo- raš počiti v smeh.

Še ena filmska zvezda

Ta, ki se zna tako imenitno držati, je pa Dorothea Wieck

Pri Dorothei Wieck lahko govorimo o prvem nastopu samo toliko, kolikor gre za zvočni film, kajti pred leti je nastopala v mnogih nemških filmih. »Ufa« film »Divji domislek« ji je omogočil pokazati pravo nadarjenost. Kot partnerica Willy Fritsche je v filmu dostojanstvena, hladnokrvna An- gležinja, ki pa tudi zna zabavati in šaliti se z veselimi plesalkami. V istem »Ufinem« filmu je Ellen Schannecke določena pri- boriti si Willy Fritsche, kar se ji tudi po- sreči. Ellen Schannecke ima po svojem očetu, nedavno umrlem gledališkem igral- cu, talent opraviti karakteristično stran vo- je vloge z vso sigurnostjo do izraza. Zato jo vidimo tako naravno in verjetno na film- skem platnu, kjer predstavlja samozavest- no naše časa, ki gre odprti oč pogum-

no in brezskrbno skozi življenje in si prav tako osvoji moč.

Pretekla sezona je pa prinesla tudi nekaj novih filmskih igralcev. Tu je treba v prvi vrsti omeniti Wolfa Albach-Retty. Ta na- darjeni filmski igralec je doma z Dunaja, njegova mati je znana gledališka igralka in ona je sina pripravila za gledališki oder. Nekaj časa je nastopal na gledališkem odru, čim se je pa pojavil zvočni film, se je začel navduševati zanj. Njegovi partne- rici sta Lilian Harvey in Käthe Nagy. Z Lilian Harvey je nastopil prvič v zvočnem filmu »Dvoje src in en utrip«. Je izborni plesalec in zato se je še posebno prikupil prijateljem filma. Tudi z njim je »Ufa« že sklenila pogodbo. Zdaj nastopi s Käthe Nagy v filmu »Lepa pustolovščina«.

Ze se nam obeta nov Tauberjev film, ki ga tudi pri nas množice prijateljev slavnega pevca težko pričakujejo. Tauberja bomo slišali zdaj v novem zvočnem filmu »Sim- fonija ljubezni«. Danes hočemo seznaniti prijatelje Tauberjevega glasu s kratko vse- bino novega filma.

Burno je življenje slavnega tenorista Richarda Hoffmanna, povsod ga slave in poveličujejo, toda njegovo srce je strto, od- kar je izgubil ljubljeno ženo, skrbno mater svoje hčerke Glorie. Nekeč, ko beži od ljudi, se seznanja slučajno v nekem pred- mestnem lokalu z lepo mlado ženo Lilly. Zasluti nov ereč, ker pač ne more vedeti, da vidi Lilly in vsa njena okolica v njem samo eno. Ki bo lahko z njegovo pomočjo zboljšala svoj gmotni položaj. Mož ne slu- ti, da gre Lilly samo za njegov vpliv, da pripada njeno srce mlademu Ervinu, možu, ki mu hoče baš z njegovim velikim vplivom pomagati na noge. Usoda pa privede Ri- hardu na pot še drugo žensko. Njegova hčerka je našla na igrišču odraslo prija- teljico, ki se od nje noče več ločiti.

Tauber s 7 letno Petro Unkel, ki igra važno vlogo v filmu »Simfonija ljubezni«.

Hoffmann je ostal mož beseda, poje v radiu novo Ervinovo pesem in mu celo omogoči dirigirati v operi »Tosca« na sve- žani predstavi, kjer poje sam Cavarados- sia. Ko pa hoče Richard pred predstavo, poln hrepenenja in pod vplivom nenadnih dvomov, odpelja Lilly, jo najde v Ervi- novem objemu. Ves iz sebe stopi veliki pe- vec v gledališko garderobo, spodaj ob pul- tu njegov tekmeč, v loži prestrašena Lilly — kakšen bo konec? Toda od de- janja do dejanja se Hoffmann bolj otreša posledic strasnega udara. Veliko zaključ- no ario poje tako krasno, kakor še nikoli. Občinstva se polasti nepopisno navdušenje.

Zadnji večer pred odhodom v Ameriko doživi Hoffman v svoji bolesti še eno pre- senčenje. Ze drugič v enem dnevu mu ženska temeljito pove svoje mnenje. To pot gre za odraslo prijateljico njegove hčerke Glorie, dražestno svetlolaso de- kle, ki jo je dotlej komaj opazil. In tedaj se vsi dogodki preobrnejo. Njegov svak Bernhard, zvesti Eckehart, napravi tiste noči največjo neumnost svojega življenja. Naslednjega jutra pred odhodom parnika v Ameriko se mora bridko kesati in kdo ve, kaj vse bi se bilo zgodilo, če bi ne posegla energično vmes razumna mla Glor- ia. Med vsemi je ona najbolje poznala ljudi.

Bo cenejše.

Zena: Torej mi nočeš kupiti kožu- ha? Menda ti bo bolj prav, da se pre- hladim in dobim nahod?

Mož: Da, tvoj nahod je še vedno cenejši od kožuha.

Očetov ponos.

Sosed: Vaš sinček je vrgel za menoj kamen.

— No, ali vas je zadel?

— K sreči ne.

— Potem takem se pa motite, to ni bil moj sin.

Iskra upanja.

Tolovaj: Če boste kričali, vas ubi- jem in nihče ne bo mogel povedati, kaj se je z vami zgodilo.

Žrtv: O pač, medij na spiritistični seansi.

Uspešna operacija.

— Je bila operacija tvojega strica uspešna?

— Seveda, stric je sicer umrl, toda zdravnik je ugotovil pravi vzrok njego- ve bolezn.

Zdravo in koristno.

Zdravnik trdi, da je plazenje po vseh štirih zjutraj zelo zdravo.

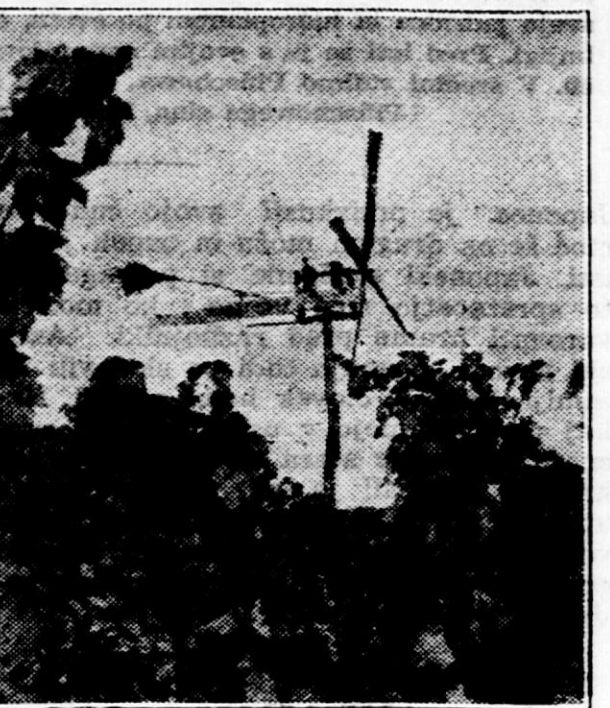
— Da, poleg tega pa človek lahko najde gumba, ki se mu je zatrikljal pod posteljo.

Iz dežele klopotcev

Če te zanese v Priekijo in si žejen, nikar ne vprašuj po vodi — Ljutomerski sejem

Lahonci, 20. septembra. Ne iz dežele jaje, nego iz središča pri- elskih klopotcev, ki jih niso znele kure, se oglašamo. Takoj moramo torej pripomni- ti, da prielški klopoteč klopota po vsem drugace kot kranjski ter da niso jajcem nič podobni. Vendar pa omenjajo vesele aletojo tako, da jim ne more nihče kon- kurirati, niti belokranjska višdnost ne.

Torej v Priekiji zopet zori grozde kljub vsemu, slabim časom, suši in po- manjkanju tujakoprometne propagande. Krasno zori, vendar še ne vabi trgčev. Morda je na Dolenjskem res nekoliko prej zrelo kot v Priekiji, morda pa tudi Prieki čaka bolj strpno, da bodo zlahtne jagode čim bolj zrele ter sladke in da bodo »kapljice« tem bolj ogajevite. Sicer je pa

Navaden prielški klopoteč

grozde zdaj že sladke, da se ti sprijemajo ustnice, če ga zobješ. Toda kdo bi v Pri- ekiji zobjal grozde! V Priekiji moraš samo piti. Toda cenjeno občinstvo, ki tvori upo- števaja vredne izletnike in ki jih še v de- želi klopotcev ne upoštevajo, nima seveda dovolj jasnih pojmov o pitju v Priekiji ter se zelo moti, če misli, da Prieki streme za živahnim tujakim prometom zaradi raz- maha pitja. Nikogar ne vabijo, naj pride pit, čeprav jih v gostoljubnosti ne more nihče prekositi. Vina je še dovolj starega naprodaj in ga lahko kupiš na debelo po 3 Din liter. Toda Prieki ga ne ponujajo, da jim ne more nihče očitati, da ga ne znajo sami piti. Pijske samozavestno, se pravi tako, da jih ne more nihče smatrati za pijance, vendar pa jim tudi ne more vzeti rekorda, da popijejo največ. Izredno zanimiva bi bila statistika, koliko kapljic poženo po grlu Prieki v primeri z drugimi prebivalci.

Če obiščeš Priekijo, se boš najbolj ču- dil njeni lepoti, ker se o nji tako malo go- vori, ko se govori že toliko o vseh mogo- čih in nemogočih krajevskih lepota. Še bolj se boš pa čudil baš zaradi tega, da so letoviščarji v Priekiji tako redki. Samo pomisli: najslabšega vinca, kakršnega pijete v Ljubljani samo iz butelj, se la- hko nasrkaš na žive in mrtve, saj je po 6 do 10 Din liter v gostilnah, sicer ti pa ljudje radi postrežejo z njim, če poprosiš za malo vode, ne da bi kdo pomislil na plačilo. To je menda zelo tehten argument tujakoprometne propagande, ki odtehta celo naravne lepote, ki jih je v Priekiji tudi kar preveč, ker jih nihče ne ve ceniti. Če bi pa vseeno kdo zašel v Priekijo, naj ne vprašuje po vodi, čeprav je absti- nent. Razlogi so kaj tehtni. Pomisli: ti je treba, da v Priekiji ni deževalo, odkar pomnijo, zato bi mislili, da se norčuje iz njih, če bi vpraševal po vodi. Celotno najmoč- nejši študentski so skoro vsi usahnili, da kmalu ne bo več vode niti za kuho, če se vreme še ne bo sprevrglo. Bilje se je po- sušilo do korenin, paše ni že dolgo in ota- ve sploh niso kescili. Nebo je pa dan za dnem sinje kot na Jadranu. Zemlja je čed- alje bolj žolta, le gozdovi in vinogradi so še zeleni. Vročina je julijska, le jutra so nekoliko hladnejša, opoldne je pa po 26 do 28 stopinj toplote.

Kljub temu je pa še tu in tam toliko sadja, da ne pomnijo, da bi ga bilo že kdaj več. Jablane imajo več jabolok kot listov, starejša drevesa so se nekatera podrla pod težo sadja, mlajša so pa vsa podprta, si- cer bi se vse polomile. Česar ljudje ne morejo spraviti v denar — kupcev je pa malo in najboljše jabolka kupujejo po 1.50 Din kilogram — stoležjo za jabolčni- co. Jabolčnica je zdaj nekakšna narodna pijača v Priekiji, brez katere ni nobene malice, vedno mora biti na mizi, še pono- či — »za verne duše v vica«.

Ker ni nikdar nesreče brez sreče, ta- ko ima tudi suša v Priekiji dobro stran. Pa tudi slabi časi ne morejo Priekom ta- ko do živga, da bi obupali. Nič zato, če ne morejo nihče prdati! Za krave po- nujajo mesarji in prekupčevalci po 300 do 350 Din. No, Prieki pa niso baš tako strašno vsekani na denar ter koljejo ži- vno doma. Kilogram žive vage je dinar do 1.50 Din, meso pa prodajajo drug drugu- mu po 4 Din kilogram. Pravijo, zakaj bi si tudi sami ne privoščili včasih nekoliko mesa in da zaradi tega ne bodo nič večji reveži kot so, če bodo kupili nekaj gove- dine. Pa koljejo neprestano, goveje živine je dovolj v Priekiji. No, mesa se pa tudi nihče ne brani če je poceni. Če torej za- kolješ in prodajaš kravo, ki tehta nad 200 kg, lahko izkupiš okrog 800 Din, na sej- mu pa kupiš drugo kravo za kakšnih 500 Din. Tako imajo Prieki še vedno dovolj denarja in pitajo se tudi počeno. Če ho- čemo govoriti predvsem o vinčarjih, ti so pa bili itak vedno reveži.

Da Prieki res niso še tako zaspani, kot je že skoro vse svet, da so zelo podjetni, čeprav ne morda v vseh pogledih gospo- darsko aktivni, se lahko prepričaš na kvat- ternem sejmu v Ljutomeru. Današnji (20. septembra) je bil tako živahen, da se je zelo človeku, ki je prišel prvič na ta se- jem, da je v vsejsejmu. In res, ne da bi hoteli omalovaževati ljubljanski vesele- jem, je bilo na Ljutomerskem sejmu danes tako živahno kot na ljubljanskem vesele- ju. Mirno lahko trdimo, da ni na nobe- nem našem podeželskem sejmu tako ži- vahnost, kot na Ljutomerskem. Ljutomer- ski ima tudi posebno obelje. Ljutomer ni zaman »metropola« Priekije. Če hočeš

na hitro roko spoznati Prieka, moraš ob- iskati Ljutomer. Na kvaternem sejmu pa spoznaš tudi Prekmurce, Medjimurce, Za- gorce, Muropljce in kramarje iz vseh krajev vesoljne dravske banovine. To pri- ča, kako je ta sejem na glasu blizu in daleč.

Prostran trg pred cerkvijo so zasedli lončarji, velik Kralja Petra trg pa proda- jalci druge vsegačice robe. Na tem sej- mu lahko kupiš vse od suhe robe, manu- fakture, konfekcije, čevljev do sladkarij, jestvin, zelenjave in kozmetičnih predme- tov. Tudi po pestrosti ta sejem skoraj prekaša ljubljanski veselejem. Na prvi po- gled se kriza, o kateri se povsod in ob vsaki priliki toliko govori, pa tudi v Lju- tomeru, ne pozna. Blaga je bilo nakopiče- nega doslovno na vagonih. Stojnica pri stojnici se je vrtela vzdolž trga, ki je pri- bližno tako velik kot ljubljanski Vodni- kov trg, med stojnicami so se pa vile množice ljudi, ki so z izrednim zama- njem ogledovali blago in ga tudi kupovali, ne tako kot na ljubljanskem veseleju, kjer se ljudem ne zdi niti vredno, ogledati si razstavljenega blaga. Da se zloglasna kriza na tem sejmu ne pozna tako kot bi se morala v primeri s splošnim tarnanjem, moramo pač pripisovati lepi lastnosti Pri- lekovi, ki radi odpirajo poslovanje, ko ima kaj v njih. Priek kupi vse, kar vidi, če ima denar. Zakaj bi pa hodil na sejma! Značilno je, da je manufakturno blago v Priekiji nekoliko dražje kot v Ljubljani. Dražje je pa samo slabše vrste blago, ki ga ljudje najbolj kupujejo. To blago so kupovali najbolj tudi na tem sejmu.

Trgovci so podjetni ter ponujajo blago glasno in vabijo kupce prijazno, pa tudi postreči jim znajo tako vladno, da mar- sikdo rad kupuje že zaradi tega. Prek- murke prodajajo domače platno tako kot Belokranjce v Ljubljani, blago pa imajo razloženo kar po tleh v prahu. Ljutomer- ski prah pa ni tako masten, da bi škodo- val prekmurškemu platnu. Sicer se ne mo- reš mnogo pritoževati nad Ljutomersko ne- snaznostjo, ki jo lahko odkriješ, če šteješ nesnago po cestah med higijenične nedo- statke. Po cestah se pozna, da prihaja ob kvaternih sejmih v Ljutomer mnogo ži- vine, pa tudi ljudje pušajo radi vidne sledove za seboj. Ubogi smetarji!

Mikloščeva rojstna hiša na Rodomerščaku

Največja nesreča bi bila, seveda, če bi bili ljudje na sejmu lačni. Cela armada klobasarjev skrbi, da ljudem vsaj ni treba umirati zaradi lakote. Takšne klobasar- ske konkurence nedvomno ni nikjer dru- gje. Na današnjem sejmu je bilo menda okrog 30 klobasarjev. Kričali so tako, da jih ni mogel nihče prezreti. Prodajali pa niso kranjskih klobas, čeprav je ta kranj- ska delikatesa celo slovita. Njihove klo- base so samo nekoliko podobne kranj- skim, niso pa nič manj ponosni na nje kot kranjski izdelovalci. Seveda so dobre, to- da konkurenca je konkurenca, pa proda- jalci drug drugemu očitajo, da prodajajo konjske klobase, čeprav so najmanj gove- je, češče tudi iz najboljšega prašičjega mesa. Ko je prodajalec na ta način uža- ljen, se takoj maščuje nad zaljiteljem, češ da so njegove klobase še mnogo slabše — da so pasje. Tako konkurirajo pred po- slusajočim občinstvom, ki pa kljub temu nič manj vneto ne posega po slastnih klo- basah, da si dovolj podžre jezo, ki tudi spada k sejmu. Danes je bila jeza še posebno huda, ker je bilo vražje vroče. Za- to so pa bile tudi vse gostilne polne kot so samo ob sejmih. In ljudje niso samo sedeli v njih, temveč so se tudi krepčali kot je treba na sejmu, da je zadovoljen tudi gostilničar. Pili so in pili, nikomur ni niti prišlo na misel, da so slabi časi. Zlahtno vince se je cedilo z miz, da je mo- ralo slednjega vinskega bratca prevzeti ginenje ob pogledu v gostilno. Vse gosti- ljubne hiše so bile polne, da marsikdo ni mogel dobiti niti prostora. Prieki pač ce- nijo najbolj sladke kapljice na sejmu in zato tudi ne morejo strpeti, da bi prišli domov ter se počeno ovažili doma.

Zivinski sejem pa ni bil tako živahen kot bi človek mislil po ostalem sejmu. Pro- dajalci niso dolgo ponujali živine. le nekaj ur so čakali zaman kupcev, potem so se pa odpravili domov. Lepe krave so ponujali po 600 Din, najlepše, breje pa po 800. Nasproti živinskega sejmišča so pražile ženske v masti »prolenke« (mlade prašičke). Ku- hale so tudi guljaž. Meso je tako vabilo, da ni mogel nihče migniti, da bi vsaj ne požrl sline. Krasna porcija 5 Din, če pospraviš dve te mora raznesti.

Med drugimi posebnostmi sejma je tre- ba še omeniti čevljarje, ki jih je bilo okrog 30 in ki so založili trg tako s čevlji, da je bila to prava razstava čevljev. Konkurrirajo pa celo Batinemu podjetju, saj prodajajo visoke čevlje po 100 Din, škornje pa po 190 Din. In lahko še barantaš! Izvežban kupec lahko kupi čevlje po 50 Din.

Posebnost so tudi Ljutomerski lončarji, ki posejajo celo ribniške lončarje. Pose- kaš o jih že po tem, da so založili trg ta- ko z razno posodo, med katero je prevlado- vala tipična prielška. ki se rabi pri pitju. v mlekarstvu in v gospodinjstvu, da je je bilo za cel vlak. Tako lepih lončarskih iz-

delkov ne vidiš nikjer drugje. Cene so mi- nimalne, kaj bi govorili o njih! Morda bi nam zamerili drugi lončarji v drugih kra- jih.

Sejem je trajal do 14., v gostilnah pa v pozno noč. Priek se ne boji noči, četudi ro- ma s sejma daleč domov, vajen je hoditi po štirih prav tako, kot po dveh. Tako se v Priekiji bore zoper sušo. Posnemajte!

Narodno gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 24. septembra: »Lopez«, premije- ra, (Krstna predstava.) Izven.

Nedelja, 25. septembra: Zločin in kazni. Izven.

Ponedeljek, 26. septembra: »Lopez«. — Abonma B.

Nocoj premijera v dram. Danes se vpripori prvič na slovenskem odru izvirna noviteta »Lopez«, katere avtor je dr. Bar- tol. Snov obravnava težnje literarnih kro- gov in avtor nam predstavi celo vrsto mar- kantnih in ostro risanih tipov. Naslovno vlogo kreira g. Gregorin. V ostalem so so- deluje ves moški ansambl. Drama je raz- deljena na 12 slik, v katerih trpko, včasih satirčno, včasih humorno, prikazuje ži- vljenje intelektualcev, katere je avtor presa- dil v »Snamjo med Baske«. Opozorjamo naše občinstvo na ta izredni dogodek v naši dra- mi. Predstava se vrši izven abonmajev. Jutri ob 20. se ponavlja prvič Dosto- jevsega dramatisiran roman »Zločin in ka- zni«. Predstava, ki je dosegla pri premijeri velik uspeh, bo zanimala slehernega vsled svoje pester realističnosti. Režijo vodi g. Kreft; naslovno vlogo pa igra g. Kralj. V ostalem so v velikih vlogah zaposleni gg. Lipah, Ce- sar, Sancin, Bratina, Plut, Skrbinskič, Zele- znik, Jerman, Jan Potokar in dame: Medve- dova Vida Juvanovca Boltarjeva, Rakarjeva. Predstava se vrši izven abonmajev in se do- be vstopnice v predproadji pri dnevnih bla- gajni v operi.

Za soboto, dne 1. oktobra pripravila drama uspešno igro Marcel Pagnola »Ma- riuse«, ki je dosegla lansko leto pri premijeri izredno lep in nedoljen uspeh. Istočasno se pripravila O' Neillova drama »Strast pod breštev« v režiji g. Krefta. Premijera bo prve dni oktobra. Režiser Ciril Debevec, ki se je povrnil z vojskajih vaj, pripravila Cankar- jeve »Hlapce« in Merezkovskega »Čačevič- ča Alekseja«. Dr. Gavella bo režiral kot gost Molierevega »Tartuffa« v prevodu Oto- m. Zupančiča.

Iz Novega mesta

— Rekord v kopanju je brez dvoma tu- di letos dosegel upokojeni sodni svetnik g. Josip Kovač. Nihče bi ne prisodil krepke- mu možu, ki premeri dnevno najmanj tu- cat kilometrov preko polj in travnikov, 82 let. Pa jih bo dosegel vsak čas. Strumno in krepko jih nosi, niso ga upognila in niti ne dosti pobelila. Ziv zglej, kaj napravijo red- no življenje, gibanje in bivanje v prirodi. Leto za letom že odnaša gospod častiljivih let rekord v kopanju na prostem. Noben novomeški sportnik ni bil tolikokrat v Krki, kot je bil g. svetnik v Težkem potoku pod svojim značnim vrtno v spodnji Kan- diji. 242 krat se je letos kopal. Zadnji čet- tek je napravil za to leto sklep, če ga topli jesenski dnevi ne bodo še izvabili v vodo. Tu se vzgleduj, mladi svet!

— Učiteljska imenovanja. S kraljevim ukazom so imenovani: Berden Franc iz No- vega mesta za učitelja v Zgornji Šiški, Ber- lan Julija iz Trebnja za učitelja v Dolnjem Logatcu, Bernetič Valerija iz Čateža za uči- teljico v Brežicah in Mervič Jožica iz Ribni- ce za učiteljico v Novem mestu.

— Obrtniki opozarjamo; da je jutri de- poldne vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo za nastopno šolsko leto. Natančneje smo poročali včeraj.

— Bajke o Gorjancih, Trdinove kot tudi še nikjer natičene, bo sredi oktobra prav- il v šolskem radiu tukajšnji učitelj Viktor Pirnat, ki je radioposlušalec že znan, saj je govoril, pel in igral v radiu doslej že nad šestdesetkrat. In za zimski čas se zopet pripravila.

— Kapucinski zaklad. V kletih poštno- ga posloja, ki je bilo nekdanj kapucinski samostan, so odkrili v smeri proti Krki za- zidan tajen hodnik. Kdo ve, kaj krije in kam pelje! Te dni bodo pričeli z razisko- vanjem in če nalete na bajen zaklad, bomo že sporočili.

— V Žužemberk prihodnjo nedeljo vsi Novomeščani, ki imate fotografске aparate! Na avtobusu je še nekaj praznih mest. Pri- javite se čimprej v drogeriji »Krkic«. Ljub- ljančanov pride cela vojska in še Litijčanov bataljon. Žužemberčani so že v mrzlih pri- pripravih, narava pa se kiti sama, da ne bo nihče razočaran.

— Sklepna nedelja v Smarjeških topli- cah bo jutri. Železničarsko pevsko društvo »Sloga« pohiti doli s svojim zborom, manj- kal ne bo šarmel in židane volje bo na me- niki. Pekli bodo janca na ražnju. Od dre- voreda bodo vozili takoj po kosilu vozovi v kopalnice in to po deset dinarjev od osebe za obe smeri. Lep popoldan bi bil to tudi za ljubljanske izletnike, ki bi takoj po pri- hodu v Novo mesto odšli event. peš na Tr- ško goro in potem skozi vinograde počasi gori nad Starim gradom v Smarješke topli- ce. Zvečer nazaj z vozom.

Mednarodni seksuološki kongres

Drugi dan je bil posvečen vprašanju seksualne vzgoje in problemu ipsacije

Drugi dan mednarodnega seksuološkega kongresa je bil posvečen vprašanju seksualne vzgoje in ipsacije. Dopoldanska predavanja so obravnavala seksualno vzgojo s posebnim ozrom na problem ipsacije. Predsedovala sta prof. dr. Tryb iz Brna in ga. Ottesen-Jensenova iz Stokholma. Prof. Tryb je v svojem predavanju o problemu ipsacije izjavil, da to ni patološki, temveč čisto fiziološki pojav. Primarna razdražljivost živčnega sistema je vzrok, nikakor pa ne posledica ipsacije. S fiziološkega stališča lahko ipsacijo mirno postavimo v isto vrsto z normalnimi spolnimi stiki. Ipsacija ne pomeni naravnim pogojem ne ustrezajočega dejanja, ker naletimo na njo tudi pri živalih. Končno lahko trdimo, da je postala ipsacija pri odraslih ljudeh ustaljena oblika seksualnih činov, ki morejo biti pod gotovimi pogoji ugodnejši in nuditi človeku celo večjo zadostitev, nego drugi načini spolnega stika.

Enako rešuje problem ipsacije dr. M. Hodann iz Berlina, ki je govoril za dr. Trybom. Strinja se s prof. Trybom, da je ipsacija enakovredna koitu. Glavni vzrok ipsacije je psihoza strahu bodisi pred impotenco ali pa pred nezadostnim zaupanjem, da bi lahko dočeli prikljenil nase človeka drugega spola. Naš vzgojni sistem skrbi za to, da se vcepi človeku seksualni strah že v najzgodnejši mladosti. To smer vzgoje podpira cerkev. Izmed vseh držav je samo Rusija opustila metodo te seksualne vzgoje, in sicer iz razrednih in političnih nagibov. Naša naloga je odstraniti strah pred ipsacijo ali z drugimi besedami, boriti se proti predsodkom malomeščanske cerkvene morale.

Brnski docent dr. J. Bedna je v svojem strokovnem predavanju »Colliculus seminalis in ipsacija« podrobno dokazal, da tipične izpremembe na colliculu seminalis niso karakteristične za ipsacijo in da njegova hipertrofija, pojavljajoča se pri nekaterih ljudeh, nima nobene zveze z nevrastičnimi motnjami, temveč da je psihičnega izvora. Ga. dr. Lazarsfeldova z Dunaja je v

svojem predavanju o vzgoji za zakonski stan omenjala, da je odvisno od vsakega poedinca, kako se razvijejo podedovane lastnosti. Ona zavrača frigiditeto in neplodnost kot posledico ženske ipsacije. O pravilni seksualni vzgoji, ki preprečuje širjenje ipsacije med mladino, je izpregovoril dr. J. Hynie iz Prage. Docent dr. Panyrek iz Prage je omenjal na podlagi svojih bogatih izkušenj vzroke, ki vodijo k spolnim abnormnostim. Koedukacijske šole vplivajo blagodejno na pravilni seksualni razvoj mladine.

Potem je izpregovoril dr. Stuhlick iz Košic o psihoterapiji ipsacije, ravatelj F. Novak o poučevanju mladine v spolnih vprašanjih, E. Bohm je pa na zanimiv način pravil, kako naj se vedejo starši doma, da ne vzbude v otrocih zmotnih predstav o spolnih problemih. Dopoldanska predavanja je zaključil dr. Weisskopf z razpravo o brezcervni seksualni vzgoji mladine. Pozitivna navedena vzgoja je vzgoja k resnici brez predsodkov in brez zatajevanja nezgibnih telesnih pogojev pravilnega razvoja medsebojnih stikov obeh spolov. To pomeni, da zaključuje taka pozitivna navedena vzgoja vse, kar je v zvezi s spoznavanjem gole resnice o postanku človeškega telesa. Navedena vzgoja mora biti človeku ne le v besedi, temveč tudi v zgledu zanesljiv vodil, kako premagati vse življenjske križe in težave, da se bo naša mladina dobro razvila telesno in duševno in da bo trdna podlaga nove, iskrenejša in boljše bodočnosti. Vsestranska, torej tudi v spolnem pogledu pravilna vzgoja je zapopadana tudi v tem, da se človeštvo vzgaja k človeštvu.

Popolndanski program se je pričel z medicinskim filmom dr. N. Haira iz Londona, potem so pa sledila predavanja o svetovnem nazoru in seksualnosti. Dr. Neufeld je dokazoval, da splošnega nazora o seksualnosti prav za prav ni, kajti seksualnost je tudi glede mnenja o nji popolnoma individualna sfera, kjer še nimamo točno določenih smernic.

Film iz življenja letalca Plüschowa

Novo filmsko delo »Ikarus« opisuje usodo letalca Güntherja Plüschowa, ki je zaslovel prvič s svojimi drznimi poleti pri obleganju Tsingtau. Po svetovni vojni je krenil s svojo jadralnico in hidroplanom po svetu, da opiše dežele Južne Amerike v filmu in knjigi. Pred leti se je s svojim spremljevalcem Dreblowim z letalom smrtno ponesrečil. V sredini vidimo Plüschowa, na levi strani prizor iz filma »Ikarus«, na desni pa Plüschowega sina, ki je pomagal očetu izdelovati film.

Japonec je preizkusil svojo čudovito moč še na drugem možu in uspeh je bil isti. Japonski svečeniki si pomagajo s to spretnostjo med vojno, ko morajo varovati hrame pred razbojniki. Azijski narodi spoznajo tudi po sledovih na zemlji, kdaj je človek hodil po nji. Nekaj prsti vzamejo v usta in takoj spoznajo, koliko je stara sled, ki so jo odkrili in celo ali je bil dotični človek utrujen ali ne. To je važno zlasti med vojno. Spoznajo tudi število vojaštva in opremo ter uganje kraj, kamor je sovražna vojska krenila.

Najstarejša cirkuska jahačica

Članica znane nemške cirkuske družine Renz, ki je stara skoraj 73 let, pa še vedno navdušuje množice s svojo jahalno umetnostjo. Zdaj nastopa zopet v Parizu.

Celo mesto kupil

Ameriško mesto Williamsburg je last najstarejšega sina najbogatejšega moža na svetu Johna Rockefellerja. Pred leti je namreč John Rockefeller kupil to mesto z vsemi zemljišči, hišami, cerkvami in šolami za 5 milijonov dolarjev. Javna poslopja je dal popraviti in zdaj ima mesto čisto drugačno lice, kakor ga je imelo prvotno. Williamsburg ima staro zgodovino in zavzema v kroniki Amerike važno mesto. Pred proglasitvijo neodvisnosti Zedinjenih držav je bilo glavno mesto 13 angleških kolonij v Ameriki. Ko so si Zedinjene države priborile neodvisnost in stopile kot samostojne države na pozorišče svetovne zgodovine, je Williamsburg zelo mnogo izgubil na svojem političnem in gospodarskem pomenu. Prej so skrbeli za arhitektonsko pomembna poslopja, pozneje so jih pa zanemarjali tako, da so polagoma razpadala. Da ni bilo mladega Rockefellerja, bi bilo mesto sploh propadlo.

Gospodar mesta je renoviral zlasti bivšo guvernersko palačo, za kar je moral poslati svojega arhitekta v London, da je poiskal v državnem arhivu načrte in risbe te slikovite palače. Poleg guvernerske palače je popravil in renoviral Rockefeller še 15 drugih javnih poslopij. V popravila je investiral še več denarja, kakor ga je dal za mesto. Nad 10 milijonov dolarjev je pital, da se lahko zdaj pobaha, da je lastnik celega mesta. Baj mu je dal pobudo za nakup mesta drugi milijonar Astor, ki mu rade roje po glavi take muhe, saj je lastnik celega otoka na reki Mississippi. Otok je kupil Astor tudi od države in hotel je na njem zgraditi kolonijo vil. Sin pterolejskega kralja pa ni hotel zaostati za svojim tovarišem in je kupil od države celo mesto.

Zagonetna ljubavna tragedija

Parizka javnost se zelo zanima, ali se bo policiji posrečilo pojasniti zagonetno ljubavno tragedijo, ki se je odigrala te dni v gozdu v Saint Claudu. V gozdu so našli truplo mlade Parižanke Yvonne Gautierove. Na bluzi je imela pripet listek, ki je bilo na njem napisano, da je šla prostovoljno v smrt. Policija je pa kmalu ugotovila, da ne gre za samomor, temveč za umor. Na policiji se je zgledil trgovec Rene Armand,

ki je izpovedal, da je v gozdu ustrelil svojo ljubico, in sicer bajne na njeno zahtevo. Hotel je ustreliti tudi sebe, pa je revolver odpovedal, kar je smatral za migljaj, naj si ne konča življenja.

Trgovec je izpovedal, da se je seznanil z Gautierovo l. 1926. Bil je oženjen, pa je vendar navezal z njo ljubavno razmerje. Ljubica mu je prigovarjala, naj se loči in poroči z njo, kar je pa odločno odklanjal. Da bi njegova zakonska zveza ne bila ogrožena, je sklenil preseliti se iz Pariza na kmete. Preselil se je v Gannat, vse leto ni videl svoje ljubice, ko je pa moral nekoč po opravkih v Pariz, jo je srečal v neki kavarni. Pozneje je pogostje prihajal v Pariz. Tik pred umorom sta odpotovala skupaj v Dieppe, kjer sta ostala več dni. Tam mu je bajne prigovarjala, naj si skupaj končata življenje, mož pa tega ni jemal resno.

Ko se je pa hotel vrniti k svoji rodbini, je spoznal, da je govorilo dekle resno. Na izprehodu po gozdu je bajne naenkrat potegnila iz za nedrj revolver in zahtevala, naj ustreli najprej njo, potem pa še sebe. V šali je nastavlil revolver na sence in čakal, da se strezni. Dekle je pa samo sprožilo, počil je strel in Yvonna se je zgrudila mrtva. To, kar je izpovedal trgovec, pa nasprotuje zdravniškemu izvidu. Vse kaže, da je Armand zavratno ustrelil svojo ljubico.

Sovjetsko vojno letalstvo

Sovjetska Rusija je rada postala zračna velesila tako, kakor je Anglija pomorska. Ameriški in angleški strokovnjaki zelo budno zasledujejo razvoj letalstva v Rusiji. Sovjetska vlada hoče organizirati največje zračno vojsko, ki bi bila opremljena zlasti z letali za bombardiranje, za prenašanje zračnih torpedov, za patroliranje, zasledovanje bežečega sovražnika itd. Organizator sovjetske zračne sile je P. Baranov, sin ruskega kmeta, ki je bil prvotno tovarniški delavec. Letalec ni, pač je pa bajne izbojen organizator.

Po ameriških informacijah šteje sovjetska zračna sila 10 brigad in 20 avtonomnih skupin po 12 aeroplanov, tri brigade in dve avtonomni skupini, vsaka po 9 zasledovalnih aeroplanov, dve brigade za bombardiranje in 17 izvidnih skupin po 6 aeroplanov. Mornarica ima 8 skupin letal na Baltičkem morju (50 hidroplanov), 3 skupine na Črnem morju (20, 60 in 25 hidroplanov) in 12 skupin izvidnih letal. Po programu za lansko leto je bilo v letalskih šolah izvežbanih 5000 pilotov in mehanikov. Letalska akademija v Moskvi ima pet šol za pilote, pet za mehanike in posebno šolo za zračno vojno.

Lani v septembru je imela Rusija 41 letalskih tovarn, kjer je bilo zaposlenih okrog 150.000 delavcev, uradnikov in inženjerskih inštruktorjev. Tako piše ameriški listi. Po drugi verziji pa ima Sovjetska Rusija 723 tovarn za izdelovanje letal, med njimi nekaj zelo velikih. Največja tovarna je bivše Junkersovo podjetje blizu Moskve. Tu izdelujejo ogromna letala za bombardiranje. Ruska letala za bombardiranje imajo bajne 5 ton koristne obtežitve, akcijski radij znaša 1200 km in vsako letalo je oboroženo z manjšim topom. V Rusiji izdelujejo zdaj tudi letalske motorje.

Sanje in spanje

Človek je lahko še tako pameten in inteligenten, pa mu vendar v spanju to nič ne pomaga. V spanju odnosno v sanjah lahko stori največjo neumnost. Od zgodnje mladosti se nabirajo v človeku vtisi. Nabere se jih toliko, da bi ne ležal na njih pokrov pozabe. Spanje je tem lažje, čim pogostejše so sanje. Ženske imajo v splošnem lažje sanje od moških in zato mnogo več sanjajo. Med ženskami jih sanja srečne sanje vsako noč 73%. Med učečo se mladino, zlasti ono na visokih šolah, so sanje že bolj redke. Z leti sanje pojemajo in spanje postaja lažje ne glede na spol. Pogoste sanje, ki so v otroških letih neznatne, pozneje naglo narastajo in dosežejo v starosti 20 do 26 let višek, potem pa začno pojemati.

Pri lahkem spanju so sanje pogostejše, nego pri globokem, in sicer enako pri moških in pri ženskah. Ženske

največkrat in najživahnejše sanjajo. Ljudje, ki imajo lahko spanje, se lažje spominjajo, kaj se jim je sanjalo. Pri moških pogoste sanje in trdno spanje nima nobenega vpliva na dolgotrajno spanje. Drugače je pa to pri ženskah. Tu naletimo na velike razlike. Ženske, ki se jim pogosto sanja, spe skoro celo uro delj kakor one, ki redko sanjajo. Ženske z lahkim spanjem pa spe skoro celo uro manj kakor ženske z globokim spanjem. Kdor pogosto sanja, čuti večjo potrebo po spanju. Potreba po spanju je pri ženskah večja nego pri moških. Čas, ki ga potrebuje človek, da zaspi, je daljši pri onih, ki imajo živahne sanje in ki lahko spe. Kdor malo sanja in globoko spi, se navadno drugi dan bolje počuti od tistega, ki je mnogo sanjal in rahlo spal.

Slavni letalec Ernst Udet

O Udetu, ki sodeluje zdaj pri izdelovanju filma na Grönlandu, se je zadnje dni govorilo, da se je ponesrečil. Z letalom se je bil dvignil, da poščje pogrebno Hutchinsonovo družino, pa ga dolgo ni bilo nazaj. Slednjik se je vrnil živ in zdrav.

Radioprogram

Nedelja, 25. septembra.

9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franciške cerkve; 10: O 10 božjih zapovedih (dr. R. Tominec); 10.30: Slomšek v našem vzgojstvu (Ethin Boje); 11: Salonski kvintet; 12: Čas, poročila, plošče; 15.15: Slomškova proslava (Erjavec); 15.45: Prenos iz Konjice; 17.15: Citre solo, izvaj. g. Mezgohts; 20: Pester večer. Izvajata gđ. Barbičeva in g. P. Rasberger, člana mariborskega narodnega gledališča; 21.15: Salonski kvintet; 22: Čas, poročila, salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 26. septembra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Salonski kvintet; 19: Po poljski zemlji (Ethin Boje); 19.30: Naše duhovne zajednice (dr. Stanko Gogala); 20: Samospevi gđ. Anite Mezetove; 20.30: Flauta-solo, izvaj. V. Čampa; 21: Salonski kvintet; 22: Čas, poročila; 22.15: Prenos koncerta iz kavarne Zvezda; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Torek, 27. septembra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Otroški kotiček (M. Komanova); 18.30: Salonski kvintet; 19.30: Nepremičnine in vsestranske meglice (A. Peterlin); 20: Alkestis (Wellies), opera, prenos z Dunaja; 21: Salonski kvintet; 22: Čas, poročila; 22.15: Samospevi g. Jožeta Gostič; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 28. septembra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Salonski kvintet; 19: M. Humek: Nasveti za domači vrt; 19.30: Literarna ura: 100 letnica Walter Scotta (Vodnik); 20: Prenos iz Prage: Rusalka 22.30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Četrtek, 29. septembra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Salonski kvintet; 19: Herfort: Slike iz narave; 19.30: Gospodarske krize in karteli (prof. F. Pengov); 20: Akademski poklici; 20.30: Muzika 40. p. p. Triglavskega, dirigira višji kapelnik Fr. Wimer; 21.15: Šramel kvartet; 21.45: Violina solo, ga. Fanika Brandl; 22.30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Petek, 30. septembra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Salonski kvintet; 19: Nekaj iz vzgojslovja (P. Horn); 19.30: Gospodinjska ura, vodi gđ. Humekova; 20: Plošče; 20.30: Prenos iz Beograda; 22.30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 1. oktobra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče; 18: Salonski kvintet; 19: Gimgnastične vaje (Ciril Soukal); 19.30: Zabavni kotiček (Bitežnik); 20: Leharjev večer: Pojeta gđ. Majdičeva in g. Banovec s spremljevanjem orkestra »Triglav«; 21.30: Fantje na vasi pojo slovenske narodne pesmi; 22: Čas, poročila.

Samo trenutek.

— Čuj Izak, kaj pomeni zate pet let?
— Ha, pet let, to je zame trenutek.
— A 500 Din?
— 500 Din? To je zame 5 para.
— Čuj Izak, posodi mi pet para.
— Prav rad, Salomon, samo počakaj boš moral trenutek.

Močan glas.

Praviš, da si imel tako močan glas, da se je stena upognila, če si zapel? Kaj je pa rekel k temu tvoj gospodar?
— Nič. Šel sem kar lepo v drugo sobo in zanel arijo znova, pa se je stena poravnala.

Garderoba angleškega kralja

Ni lahko biti kralj, posebno če je treba vladati tako veliki državi, kakor je Anglija. Koliko je tu najrazličnejših tradicij in običajev, povrh pa še oblek in uniform z odklikovanji, ki hoče ljudstvo v njih videti svojega kralja kot prvega reprezentanta države. Angleški kralj ima blizu 500 oblek in uniform. Jeseni, ko se mudi na škotskem na lovu, jih upravitelj kraljevske garderobe Richard Howlett lepo pospravi v kovče-

ge in krene za kraljem. Človek pač nikoli ne ve, kaj se lahko zgodi. Ta Howlett je prav sreča za kraljevski dom. Uniforme in kar spada k njim pozna bolje od vsakega vojaškega krojača. Londonska sezona je zanj najhujši čas. V prestolici se vrste svečanosti, parade, tekme in sportne prireditve, a kralj mora biti povsod navzoč.

Kraljeva garderoba zavzema več sob v severnem krilu buckinghamske palače. Vojaških uniform, paradnih in navadnih, je tu cele kuple, kajti kralj je prvi polkovnik vsakega angleškega polka. Poleg tega ima pa tudi mnogo mornariških uniform. Ni čuda, da imajo tudi glavni komornik in njegovi trije pomočniki polne roke dela. Najraje ima kralj uniformo admiralke angleške mornarice. Kralj je bil vzgojen kot mornariški častnik in še sedaj je zelo navdušen za mornarico. Med vojaškimi uniformami mu najbolj ugaja uniforma feldmaršala. Kadar je namenjen k vojski, obleče navaden khaki. Če se mudi v Windsoru, nosi zgodovinsko windsorsko uniformo, suknjič modre barve z zlatimi gumbi in rdele ovratnik. V škotskem Bahrnoral Castle nosi škotski suknjič, zvečer pa obleče obleko stuartskega kralja.

Howlett služi angleškemu kralju že nad 25 let. Kraljevska rodbina ga visoko ceni in njegovi hčerki je bil kralj George osebno za botra. Civilna garderoba angleškega kralja ni posebno bogata, kajti kralj si ni nikoli prizadeval biti merodajen v moški modi, kakor je bil njegov oče Edvard VII. ali kakor je prestolonaslednik. Kralj George se bolj navdušuje za staro modo. Do zadnjega si je bajne zavezavo kravato skozi lat prstan. Hlače si da likati ob straneh namesto spredaj in zadaj, kakor je delal njegov oče. Najraje nosi še nekoliko ponošeno obleko, ki se mu zdi udobnejša od čisto nove.

Previdnost mati modrosti

V Angliji imajo nekakšno novo modo — dvakrat meriti, potem pa še razmišljati in končno sploh ne odrezati. Gre za zakon. Zaroka je veljala v Angliji nekoč za zelo resno zvezo, ki se je lahko raztrgala le iz posebno važnih razlogov. To je bilo nekoč, zdaj pa ni več tako. Tudi v najvišjih družabnih krogih, kjer polagajo veliko važnost na to, da pridejo privatne zadeve v javnost, se zaroke kar po vrsti razdirajo. Nek londonski list piše, da je šlo zadnje dni narazen 55 zarok. Značilno je, da so se nekatere zaroke razdrle prav kmalu, trajale niso niti teden dni. V tako kratkem času je pač težko spoznati človeka.

Psihologi pa zatrjujejo, da lahko človek zve tudi v eni uri o značaju svojega bližnjega več, nego v dolgih letih. Neka dama iz angleškega plemstva je pa izjavila, da je zelo lepo, če človek okleva in ne zleze kar na slepo srečo v zakonski jarem. To priča o spoštovanju zakonske zveze. Hujše je, če se zakonci kmalu po poroki ločijo. Mnogo bolj je, če gresta fant in dekle narazen, še predno sta se poročila. Tu je treba meriti, meriti in zopet meriti, z rezanjem pa počakati. Kdor čaka, navadno tudi dočaka. Vsi tisti, ki jih mika zakonski jarem, bi morali pomniti, da je previdnost mati modrosti.

Čuda Azije

Azija, zibelka človeštva, je naučila svoje ljudi stvari, ki o njih drugi deli sveta nimajo pojma. To so razne vragolije, ki si jih drugi ljudje ne znajo razlagati. Japonski svečeniki znajo spraviti človeka v stanje popolnega otrpnenja na ta način, da ga dvakrat rahlo udarijo po prsih in po hrbtu. To so preizkusili nedavno v Berlinu v boksarski šoli. Ravnatelj šole Glasenapp, znani nemški atlet, je pozval japonskega svečenika, naj preizkusi na njem svojo čudodelnost. Storil je tako in zdravniki so ugotovili, da se je atletu ustavilo srce in da tudi dihal ni več. Potem je pa Japonec v 8 sekundah obudil atleta zopet k življenju. Če bi ga bil pustil še nekaj minut ležati, bi bila nastopila smrt, ki bi je evropski zdravniki ne znali pojasniti.

Ko se je Glasenapp zdrnil, je praviš, da vas čas ni šel nobene bolečine.

Narava, ljubezen in industrija

Klasičen opis pridelovanja svile v Taškentu izpod peresa E. E. Kischa

Egon Erwin Kisch, »der rasende Reporter«, kakor mu pravijo Nemci, je napisal nedavno knjigo »Asien gründlich verändert«, v kateri nas kakor v kinu spremlja skozi vse sovjetsko Azijo, skozi Turkestan, Kazakstan, Uzbekistan in Tadžikistan, prav do afganske meje in še čez. Knjiga je pač Kischeva in zato ne rabi nobene posebne reklame. V naslednjem posnemamo iz nje odstavke, ki bo nedvomno zanimal naše čitatelje, saj je morda to do zdaj edinstven opis te vrste:

— Ab ovo, prav pri jajcu je treba pričeti pisati, kadar hočeš govoriti o pridelovanju svile.

Pri jajcu... Ali pa kar pri tistem aktu, kateremu se imajo jajce zahvaliti za svoj postanek. Že grški sofisti so se vpraševali ali je bilo jajce prej od kokoši. V taškentskem grenažnem inštitutu vsekakor ne ravna s sviloprejkami jajci le skrbno, neje kakor s drugimi podobnimi jajci, temveč fungira tu znanost tudi kot posredovalka in ljubezni sviloprejk, ki jim ta jajca pripadajo.

Vsi ti mikroskopi, toplomeri in aparati niso nikakor tu le zaradi znanosti, temveč zavarjajo industrije, svilene industrije, katere izvir predstavlja ta inštitut. Iz tega izvira žubori potok in se daleč okrog razliva preko vasi in gora, v vijugah se vije skozi vso srednjo Azijo, preden postane velika svilena reka.

Aprila meseca prihajajo ljudje v taškentski »grenažni zavod« ali pa v njemu podrejene kokonske postaje v Uzbekistanu in Tadžikistanu po jajca sviloprejk, po bombyx mori.

Šele nekaj let obstojajo take razdeljevalne postojanke. Navzlic temu pa lahko razdelimo njih zgodovino v tri dobe. Najprej — takorekoč v starem veku — so bili možje, ki so prihajali po jajca in po enomesečni dobi proti plačilu oddajali gotove kokone; žene so samo delale: krmile in skrbele za gosenice. Druga faza — takorekoč srednji vek — pravoverni muslimani je zvišal delovno produktivnost svoje sužnje s tem, da je tudi po jajca pošiljal njo. Samo kokone je sam prinesel v tovarno in spravil denar. Za tem pa je sledil dialektični preokret: v kokonskem inštitutu so poučili žene o tem, da pripada plačilo tistemu, ki dela. Zato so prišle drugič — takorekoč v novem veku — žene same, oddale kokone in spravile denar. Od tedaj je vsa klijentela iz žensk, z njimi sklepajo vse pogodbe; pa tudi s šolami sklepajo kokonske postaje pogodbe.

Kakor stiska človek v vročih termometer, tako pritiskajo žene na povratku domov škatlico z jajci pod pazduho, preprane so, da je tem ravno prav toplo, na prostem zraku bi bilo prevroče in gosenice bi se pregledale izvalila.

Škatlica je po velikosti enaka onim za 25 cigaret in tudi tehta le 25 gr. Vendar na teh 25 gr ne vsebuje nič manj ko 35.000 do 40.000 jajčec

in če jih vzamejo izpod pazduhe in iz škatlice, tedaj se v topli izbi kmalu razvije ravno toliko majcenih, belih gosenic.

S fino narezanimi murvinimi listi jih potem po trikrat na dan krmijo, nakar črviček postane kmalu črv. Ta raste in žre dalje. To traja toliko časa, da postane črv dolgčas kar naprej jesti in rediti se, ter se proti koncu maja, — torej približno trideset dni potem, ko se je izluščil iz jajca, — sklene izavoa zaviti vanj. Toda tokrat ga mora napraviti sam in res potrpežljivo in pljuvaje okoli sebe izleže skrbno zavaro vreteno. V dvanaestih dneh je gotov.

Čim se gosenica takole zabubi v lastni hiši, vzamejo to hišo in z njo hiše vseh sodržavljancev, ki so doma iz iste škatlice ter jih odnese v grenažni inštitut.

Za to pa ni dovolj škatlice, ki jo je moči stisniti pod pazduho. Arbo naprežejo, voz, katerega kolesa so dva metra visoka, to pa iz istega razloga, kakor imajo velblodi dolge noge: da ne bi puščavski veter vzel brez sledu zametel; voznik ne sedi na vozu, marveč zmerom na konju in ima noge vprte na ojnice. V Tadžikistanu, kjer uporaba takega voza še ni po-

vsod v navadi, prenašajo svilen breme mule.

Človek sam bi ne mogel daleč nesti klasja, ki je poglano iz semenja. Vsebinske škatlice je v šestih tednih svojo prostornino razmeroma precej povečala.

Iz 25 gramov je nastalo 60 kg, pri čemer je treba omeniti, da pride na en kilogram 540 kokonov.

Na dvorišču skladajo rednice — lica imajo sramežljivo zakrita s pajčolanom iz konjske žime — vreče in košare z voz. Za bele kokone »bagdada« dobivajo po 1,75 rublja za kilogram (1 rubelj velja v zunanjem prometu okrog 30 Din, v notranjem pa odgovarja našim 12 Din), za »ascoll-piccio«, v katerih notranjosti tiči prilepljena gosenica, po 2,20 rublja, za kitajske, ki jim italijanski specialisti pravijo »giallaoro«, 2 rublja; domačim pravijo »gialla-oro«, 2 rublja; domačim prazna kilogram.

Dobaviteljice, odgrnjene in zagrnjene, se prerivajo okoli voza po vsem dvorišču in se s tovarščicami, ki so čez druge gore prišle v Taškent, pomenkujejo o produkcijskih izkušnjah. Tudi šolarji se udeležujejo teh produkcijskih posvetovanj.

Zlato in srebrno napolnjene vreče vlečejo nato v notranjost tovarniških poslopj. Kakor tekoči trak stoji po dolgem razbiralni stroji. Delavci preizkusijo vsak kokon, če je lepo jajčast, če ni na njem nobenih nepravilnosti in če ni nagajivo srčast ali pa okrogel. Kokone dalje kalibrirajo na ta način, da jih prerešetajo s tremi vrstami rešet, najmanjši padejo skozi luknje prvega, največji skozi zadnjega, ni, toda z ozirom na njegovo obzalovalanje posebno na tri leta.

srednji pa so najboljše vrste.

Kar ni dobro, — dostikrat se zgodi, da poreden metulj pregledaj prode obzidje svojega zapora, — vse to gre v Moskvo, kjer delajo iz tega sirovo svilo. Še pred nekaj leti so tak drugovrsten material prodajali v Milan, danes pa lahko Sovjetska Rusija s pomočjo italijanskih specialistov sama izdeluje in izvaža take polfabrikate in izgotovljeno blago.

Ti slabi kosi in pretežni del dobrih, ki gre po železnici v predelilne, pridejo najprej v sušilnice, 60 stopinj vročine. Ta prode skozi svilene stene in za njimi skriti stanovalec pogine.

23 ton najboljših kokonov ostane v temperirani dvorani, v inštitutu za gojenje metuljev. Tu se stvar kaj lepo nadaljuje! Iz rešetastih okvirjev, v katere položijo kokone, zlete po petem dnevu stotisoči, da, celo milijeni metuljev. Toda ne lete daleč.

Komaj ugledajo luč sveta, že se prično na omrežju in po mizah pariti. Samice širijo okoli sebe vonj, ki vabi samce. Samica, debelo bitje s kratkimi krili, ostane skoraj nepremična, dočim se samec s svojim zadkom spji z njenim. Narobe pa se samec, ki ima lepo zavilane brke, prav pošteno loti svojega posla. Neprestano mah s svojimi krili, od katerih je vse naokoli polno puhastrga prahu, tako da bi se delavci zadušili, če bi ne bilo na podu in pod stropom ventilatorjev, ki odvajajo prah in dovajajo zrak.

Po dveurni kopulaciji ima samica dovolj. Zakaj ona ve to, kar so strokovnjaki za gojenje gosenic ugotovili šele po dolgotrajnem eksperimentiranju: da je ta čas za oploditev ravno dovolj dolg. Toda ali mislite, da se njen zakonski drug zdaj že skobaca doli? Med prah dvigajočim prhutanjem bi najraje nadaljeval svoj početje, trajalo bi lahko še cela dva dni, zakaj sperme ima dovolj; šele po petdesetih urah pade poln orgazma in evforije mrtev v Venerine gore. To vedo seveda le na podlagi potkusov: tu mu te zabave ne privošči delj, kakor je to potrebno in koristno.

Neusmiljena človeška roka iztrga samce po dveh urah iz objemov ljubic in jih pomeče v košaro, ki potuje potem v prvi perutinarski kolhoz — za hrano kuretnin.

Zaradi skrbne izbire je število moških in ženskih metuljev približno enako. Če je kak samec preveč, potem poizkuša izpodrinuti srečnejšega tekmeča, prične se tepež, močnejši uživa, slabši mora gledati. Često poseže v ta boj med ljubosumneži sočuvstvujoča delavka in pomaga premar-

Še krepkeje se je oprijel njenega črnega krila in zacepetal z nožicami: — Pojdi proč, nič te nimam rad, kar pojdi! Babica ga je vzela v naročje in stopila vsa obkrožana v hišo. Tudi on je plakal držeč v eni roki šop njenih sivih las, z drugo je pa tepel babico po rami.

Ostali so mnogo let v Parizu. Potem, po babičini smrti, ga je vzel oče s seboj na potovanje po svetu. Bila sta v Rusiji, v Angliji, v Maroku in v Egiptu. Oče je mislil odpotovati še v Indijo. Kdo ve? Potem pa še na Kitajsko — mu je dejal oče nekaj dni pred odhodom. Pa ga je nenadoma pobrala smrt v Rimu v knežjem hotelu.

Planil je iz postelje ponoči, čim je zaslišal v sosedni sobi vzdihovanje umirajočega. Oče je umiral. Stisnil mu je roko, hotel je govoriti, pa ni mogel. Omahnil je nazaj, ko da ga je zadela strela.

Po očetovi smrti je videl nekoč na ulici od daleč grofa Magonija. Takoj pri prvem srečanju je začutil nepremagljiv odpor napram temu starcu, grdemu, sključenemu, gladko obrtlega obraza z globoko brazgotino od bljbe.

Lzprehajal se je s prijateljem.

ganemu pri njegovemu dvorjenju.

Ravno tako je treba — to ni več prijazna uslužnost, temveč delavčeva dolžnost — slučajno osamljeni samci preskrbeti partnerja, ki je pravkar kje drugje opravil svoj posel. Sicer tudi nesparjena samica zleže jajca, toda ta so neoplojena, kakor niso oplojena jajca kokoši, s katero se petelinu dena poprej ni zdelo vredno ljubeznivo poigrati.

Ko ta velika svatba mine, potrkla človeška roka na omrežje ali po mizi, namah do parčki vsak sebi in vsi hkratu prično urinirati. Bela, mlečna tekočina pokrije tla. Če bi metuljev na ta način ne ustavili, bi samci »pozneje ponesmahnili košaro, kar bi še ne bila taka nesreča, toda tudi samice bi onesnažile svojo poročniško postelj, ta pa mora ostati čista.

Vašo stano zapro v posebno kuverto. Proti večeru svatbenega dne, tistega dne, ko je bila rojena, ko je postala gospa in takoj nato vdova, postane tudi mati. Leči prične jajca, v dveh dneh zvali 400 do 700 škrljasto-višnjevih jajc. Nato izgubi vso notranjo vlago in pogine.

— Tako stano zapro v posebno kuverto. Proti večeru svatbenega dne, tistega dne, ko je bila rojena, ko je postala gospa in takoj nato vdova, postane tudi mati. Leči prične jajca, v dveh dneh zvali 400 do 700 škrljasto-višnjevih jajc. Nato izgubi vso notranjo vlago in pogine.

Iz pisave spoznaš človeka

Ne samo duševne, temveč celo telesne hibe spozna grafiolog iz pisave

Ljubljana, 24. septembra.

Danes si oglejmo bogato pestrost človeškega značaja, ki jo lahko spoznamo iz pisave.

Ženska pisava, ki nam priča da dremlje v tej duši velika nežnost, kaže nam strt idealizem, strto dušo, toda se v boleznih, temveč v ljubavnih razočaranjih. Zapira se

Splošno
Ta je uga, življenja voda
da ta, da me pjamite uga življenja

je vase. Pri črkah »je« in »ga« vilno povsod strnjene zaključne poteze. Ne veruje več v druge, idealizem je dala slovo, čeprav hrepeni po nežnosti. Stresice so kakor lok, kar kaže vso rezerviranost, v velikih začetnih lokih pa poudarja svojo bogato fantazijo. Toda njeni zazori niso več zdravi, jedro je strto in zaman išče izhoda iz svojega razvrednega duševnega stanja. Ne bo ga našla, ker niti sama ne veruje več v lepoto življenja.

Druga pisava nam kaže v hrih in živahnih potezih se izrazitejšo ravnodušnost. Lahkomiselnost se zrcali v tej pisavi, in nekam deveta briga je ženski, ki to piše. pri-

Hakina bo moja
Al se bodo
bodemo
moje reže
rače

pravljena je na vse. Novotnih pomislov več nima, nobenih predovodkov. Rada se da pogovoriti in tudi potolažiti, zlasti pa dovoljuje drugim vseh vpliv ali svoje čarke. V njenih, po obliki čisto posebnih lokih, se kaže, da so v življenju že neštokrat izkoristili.

Tretji primer nam kaže žensko popočno-ma svobodnih razorov. V svojih zazorih se je zelo poenostavila. Nekaj lahkega ve-

Podpis
in hda, se co
in, hakina
prebost, in
in prihod
stabilno slo to
in pokoji
ali je re in

vod, da sem začel razmišljati, kje je bil dotični nekoč v smrtni zavernosti. Značilna oblika se zdaj pokaže, pa zopet izgine in zopet pojavi. Kaj je moglo doleteti dotičnega? Žena ga je hotela dati umoriti, pa se ji nakana ni posrečila, kljub smrtni zavernosti je ostal pri življenju. Dva napada sta bila izvršena nanj; in od tod izvira zdaj njegova opreznost in neprestano umikanje robne črte pri njegovi pisavi.

ce s škripajočimi zobmi. Ne, ni hotel verjeti, da je bila to njegova mati, ta mrtva žena v blede hotelski sobici. Prečital je vse poročilo. O, kako rad bi bil zdaj izginil s sveta, kjer so vsi vedeli, kdo je in kako je umrla njegova mati.

In nič ga ni pretreslo, ko je zagledal v novinah morilčevno sliko. Bila je čisto navadna fiziognomija brivskega pomočnika ali kavarniškega natakarja gladko obritega obraza, ki je bil pod žokejško čepico še vulgarnjši.

Mehanično je obrnil list z obledelo strani ga je gledal ženski obraz. Planil je pokonci, da bi bolje videl. Spoznal jo je, ne da bi kaj čital — bila je njegova mati. Slika je bila reproducirana po fotografiji, ki jo je — zdaj se je spomnil — videl doma v otroških letih.

Dolgo je nepremično gledal obledelo sliko, potem se je pa zdrznil. Pod sliko je bilo z modrim svinčnikom nekaj narečkanje. Komaj je prečital čake. Našel se je bil bedast čitatelj, ki je mrtvo ženo grdo razžalil.

Zatimlil je oči... Drhteče roke so trgale liste.

Mati! Mati! Mati!

In beseda mu je zastajala v grlu in ga dušila.

Mati! Mati!

Pogine? Po temeljnih zakonih znanosti prav za prav ne pogine, čeprav je nedvomno mrtva. Po temeljnih zakonih znanosti je moči umreti le na tri načine: od boleznih, od starosti ali pa nasilno. Tu ne more biti govora o nobenem teh treh dejstev, stanje samice je normalno, mlada je, celo za metulja je mlada in niti ljubavno obdobje, niti materinstvo ne more biti povod nasilni smrti. Dozdevna smrt torej ni nič drugega nego transfiguracija ženskega metulja v njegova jajca.

kakor se jajca s svoje strani spremene v gosenice, te pa v bube in slednje spet v metulje.

Truplo umrle ali transfigurirane matere leži poleg njenih otrok v kuverti. Toda njenega trpljenja še ni konec. Odtrgajo ji krila, zdrobe njeno telo v možnarju in ga postavijo pod mikroskop, ki petstokrat poveča. Na ta način je prav lahko ugotoviti, če je imela mati morda pebrino, neko sviloprejkam lastno dedno vrsto pegaste legarja, ki jo je odkril Pasteur. Ako ugotove tako bolezen, potem že v kali uničijo ves zarod.

Tista jajca pa, ki pri njih materah ni obdukcija našla nič sumljivega, ostavijo pri neizpremenjeni temperaturi do naslednjega aprila, ko jih spet oddajo v škatlicah po 25 gr, jih potem v vaseh krmijo in jih kot kokone prinese nazaj, da se razvijejo v metulje, se sparijo, oplode, rode in poginejo v službi svilne industrije.

Činching
Trujim nov ali dobo

Činching

iz njenih potez, črka »a« pa jasno kaže njeno npravnstveno propadanje. Značilno v tej pisavi je neprestano ponavljanje ostrih črt pod črko »a«, v drugih črkah pa vidimo enako jasno navzgor obrnjeno potezo. To priča, da je ženska rade moškimi na razpolago v zabavo in slast.

Tu naj omenim, da je človekovo mišljenje jasno izraženo v potezah njegove pisave in da je baš pisava tista podlaga, ki na nji opazimo sledove lahkomiselnosti, npravnstvenega propadanja, nezvestobe, hianstvine, intrig itd. Vse je izraženo v potezah, v pisavi se zrcali vsa človekova duševnost. Iz lastnih izkušenj pa lahko navedem nekaj primerov kako spoznam iz pisave tudi telesne hibe.

Oglejmo si prvi primer. Te vedno izpreminjane oblike roba pisave so mi dale po-

Podpis
in hda, se co
in, hakina
prebost, in
in prihod
stabilno slo to
in pokoji
ali je re in

vod, da sem začel razmišljati, kje je bil dotični nekoč v smrtni zavernosti. Značilna oblika se zdaj pokaže, pa zopet izgine in zopet pojavi. Kaj je moglo doleteti dotičnega? Žena ga je hotela dati umoriti, pa se ji nakana ni posrečila, kljub smrtni zavernosti je ostal pri življenju. Dva napada sta bila izvršena nanj; in od tod izvira zdaj njegova opreznost in neprestano umikanje robne črte pri njegovi pisavi.

ce s škripajočimi zobmi. Ne, ni hotel verjeti, da je bila to njegova mati, ta mrtva žena v blede hotelski sobici. Prečital je vse poročilo. O, kako rad bi bil zdaj izginil s sveta, kjer so vsi vedeli, kdo je in kako je umrla njegova mati.

In nič ga ni pretreslo, ko je zagledal v novinah morilčevno sliko. Bila je čisto navadna fiziognomija brivskega pomočnika ali kavarniškega natakarja gladko obritega obraza, ki je bil pod žokejško čepico še vulgarnjši.

Mehanično je obrnil list z obledelo strani ga je gledal ženski obraz. Planil je pokonci, da bi bolje videl. Spoznal jo je, ne da bi kaj čital — bila je njegova mati. Slika je bila reproducirana po fotografiji, ki jo je — zdaj se je spomnil — videl doma v otroških letih.

Dolgo je nepremično gledal obledelo sliko, potem se je pa zdrznil. Pod sliko je bilo z modrim svinčnikom nekaj narečkanje. Komaj je prečital čake. Našel se je bil bedast čitatelj, ki je mrtvo ženo grdo razžalil.

Zatimlil je oči... Drhteče roke so trgale liste.

Mati! Mati! Mati!

In beseda mu je zastajala v grlu in ga dušila.

Mati! Mati!

Činching
Trujim nov ali dobo

Činching

iz njenih potez, črka »a« pa jasno kaže njeno npravnstveno propadanje. Značilno v tej pisavi je neprestano ponavljanje ostrih črt pod črko »a«, v drugih črkah pa vidimo enako jasno navzgor obrnjeno potezo. To priča, da je ženska rade moškimi na razpolago v zabavo in slast.

Tu naj omenim, da je človekovo mišljenje jasno izraženo v potezah njegove pisave in da je baš pisava tista podlaga, ki na nji opazimo sledove lahkomiselnosti, npravnstvenega propadanja, nezvestobe, hianstvine, intrig itd. Vse je izraženo v potezah, v pisavi se zrcali vsa človekova duševnost. Iz lastnih izkušenj pa lahko navedem nekaj primerov kako spoznam iz pisave tudi telesne hibe.

Oglejmo si prvi primer. Te vedno izpreminjane oblike roba pisave so mi dale po-

Podpis
in hda, se co
in, hakina
prebost, in
in prihod
stabilno slo to
in pokoji
ali je re in

vod, da sem začel razmišljati, kje je bil dotični nekoč v smrtni zavernosti. Značilna oblika se zdaj pokaže, pa zopet izgine in zopet pojavi. Kaj je moglo doleteti dotičnega? Žena ga je hotela dati umoriti, pa se ji nakana ni posrečila, kljub smrtni zavernosti je ostal pri življenju. Dva napada sta bila izvršena nanj; in od tod izvira zdaj njegova opreznost in neprestano umikanje robne črte pri njegovi pisavi.

ce s škripajočimi zobmi. Ne, ni hotel verjeti, da je bila to njegova mati, ta mrtva žena v blede hotelski sobici. Prečital je vse poročilo. O, kako rad bi bil zdaj izginil s sveta, kjer so vsi vedeli, kdo je in kako je umrla njegova mati.

In nič ga ni pretreslo, ko je zagledal v novinah morilčevno sliko. Bila je čisto navadna fiziognomija brivskega pomočnika ali kavarniškega natakarja gladko obritega obraza, ki je bil pod žokejško čepico še vulgarnjši.

Mehanično je obrnil list z obledelo strani ga je gledal ženski obraz. Planil je pokonci, da bi bolje videl. Spoznal jo je, ne da bi kaj čital — bila je njegova mati. Slika je bila reproducirana po fotografiji, ki jo je — zdaj se je spomnil — videl doma v otroških letih.

Dolgo je nepremično gledal obledelo sliko, potem se je pa zdrznil. Pod sliko je bilo z modrim svinčnikom nekaj narečkanje. Komaj je prečital čake. Našel se je bil bedast čitatelj, ki je mrtvo ženo grdo razžalil.

Zatimlil je oči... Drhteče roke so trgale liste.

Mati! Mati! Mati!

In beseda mu je zastajala v grlu in ga dušila.

Mati! Mati!

Studenec novega zdravila in nove mladosti je Radenska zdravilna voda. Kajti ni samo čudovito sredstvo proti boleznim srca, jeter ter ledvic, temveč tudi izbor na pijačo, ki Vas posveži in okrepi. Pocieni je in dobite jo v vsaki trgovini.

Na drugem primeru vidimo telesno hibo dotičnega. Črka »a« je vedno značilno in močno zasenčena in nagajena na levo. Iz

slabo skisim had bi udel

tega sem sklepal, da je dotični naglušen, ker se vedno nagiba, kadar slisi koga govoriti. Nagniti se mora, da ujame zračne valove, in ta navada mu je že prešla v pisavo.

Nadalje lahko razvidimo iz pisave tudi slepoto. Po nesreči je dotični izgubil vid,

Mona marika 22

manii Pina

in mojo

pisati pa še zna. Neprestano išče zveze in prejšnje poteze, od tod pomanjkljiva pisava in njena nejasnost.

Na naslednjem primeru vidimo zopet značilno hibo v pisavi. Čudno se mi je zdelo, da napravi dotični vedno, kadar dela spodnje loke, k loku še eno potezo ali pa celo še en lok. Dolgo sem razmišljal, kaj bi tičalo v tem, končno sem pa ugotovil,

Karavoh olenarjov
in Karavoh torgovine
Karavoh v obravnavi

da gre za hibo v nogah. Dotični pa ne samo da šepa, temveč mora imeti tudi nekakšne pripomočke, da lažje hodi. Na nekaj se mora vedno oprati in res sem dognal, da hodi z bergljami, kar se kaže v njegovi pisavi. Pike dela kakor pišce, ki iščejo, kam bi se zapile, da bi imele trdnjšo podlago.

Najtežja naloga me je čakala v naslednjem primeru. Nikakor nisem mogel najti oporne točke. Dotični ni niti sarkast, niti skeptik, pa tudi cinik ne more biti, kajti poostrene končne poteze in razne ostre črte, ki se pojavljajo med pisavo, niso nikoli znaki ostrine v značaju. Dognal sem, da

Podpis
in hda, se co
in, hakina
prebost, in
in prihod
stabilno slo to
in pokoji
ali je re in

gre za inteligenta, toda pisava ne kaže medicinske, ker bi v tem primeru lahko sodil, da je pustil to ostrino od injekcij v svoji pisavi. Proučil sem vse črte in našel nekakšno nihanje med potezami. To mi je bil dokaz, da je dotični zelo razburljiv in nervozen. Pomiriti se je moral malo prej, preden je začel pisati. Sklepal sem, da si je moral pomagati z injekcijo morfija, ker se je šele potem toliko pomiril, da je lahko napisal te besede. In v tem tiči odgovor na vprašanje, zakaj so poteze njegove pisave tako ostre.

Prihodnjič si pa oglejmo iz pisave razvidne diplomatske in politične sposobnosti, potem pa še, kako se kažejo v pisavi talenti umetnikov in izumiteljev.

Psihografolog Karmah.

Iz Trebnjega

— Seja občinskega odbora. Jutri se bo vršila seja tukajšnjega občinskega odbora, na kateri bo občinski odbor določil dan splošne trgovine v tuk. občini.

— Osebnost. Na predlog ministra pravde je imenoval Nj. Vel. kralj za notarja dosedanega tukajšnjega notarja g. Franca Mastnaka.

— Predavanje. Jutri 25. t. m. se bo vršilo predavanje sreskega kmetijskega referenta o pomenu pozne trgovine. K predavanju so vabljeni vsi vinogradniki.

— Delo v telovadnici. Glasom sklepa zadnje seje tehničnega odbora so telovadci med tednom prav pridno čistili in pospravljali po telovadnici. Telovadnica je dobila povsem drugo lice in bo odgovarjala svojem namenu prave in res vzorno urejene higijenične telovadnice. S telovadbo prično vsi oddelki prihodnji teden.

— Portugalko smo dobili. Večina gostilničarjev je pred dnevi pričela točiti že novo. Portugalko smo dobili, ki prav vsem ugaja, vendar je pa glede na občutno občinsko trošarino skoro dražja od vina. Gostilničarji se pritožujejo — gostom pa se

R. Desouzelet

Prokletstvo ljubezni

Roman

— Slimak! ... Zefyrina! ... — je jecala Helena.

— Nedavno sta bila tu... Ona je vedeževalka... Hotela sta me ubiti!

— Milček! ... Moje srce je slutilo... Milček! Sinko moj zlati!

Hotela je otroka krepko objeti, toda sreča je bila prevelika, preveč nepričakovana.

Razprostrla je roke, ki so obstale v zraku, grozen krik se ji je izvil iz grla in onesveščena se je zgrudila na preprogo.

— Pomagajte! Pomagajte! — je zaklical deček. Hotel je planiti iz salona, pa ga je zadržal gost dim, ki je hipoma napolnil sobo.

— Pomagajte! Pomagajte! — je kričal deček ves prestrašen. — Gori! Gori!

In od vseh strani je odmeval ta strašni krik. Milček je zaslišal razbijanje po ograji okrog doma, potem je začelo biti plat zvona, najprej v domačem zvoniku, kmalu pa še po cerkvah sosednih vasi.

V predsobi je švignil iz tal ogromen

plamen. Deček je planil k oknu. Dvorišče je bilo polno ljudi.

V temni noči so hoteli od vseh strani ljudje gasiti požar. Prádrdrala je brigadna domača gasilnica, med krike prestrašenih žensk so se mešala povelja ljudi, ki so v naglici stopili na čelo množice, da bi šlo gašenje uspešneje od rok.

— Pomagajte! Pomagajte! — je kričal deček na vso moč skozi okno. — Gospa je tu... Rešite gospo!

— Kje je? — so ga vprašali z dvorišča.

— Tu v salonu.

— Stopnišče je v plamenih.

Brizgalno so takoj obrnili in začeli gasiti stopnišče. Toda požar se je bil tako razširil, da mu gasilci niso mogli do živga. Vsi jetniki so nosili vodo in pomagali gasiti.

— Rešite našo dobro gospo... našo zaščitnico, našo mater!

Kar je završalo v množici. Primanj-kovati je začelo vodo.

V naslednjem hipu je švignil v pritličju kvišku ogromen ognjeni žubel in obliznil hišo do prvega nadstropja.

In skozi plamene so ljudje dobro slišali glas ubogega dečka, ki je še vedno na vso moč kričal:

— Rešite gospo! Rešite gospo!

Kričal je ves iz sebe in begal med dvema gorečima stenama od okna k Heleni, ležeči še vedno nepremično na preprogi. Vsak glas nesrečnega otroka

je pretresljivo odmeval po dvorišču. Ljudje so od groze prebledeli.

— Ni mogoče rešiti ju! Bog se usmi-li njunih duš!

Brizgalna je švigala sem in tja. briz-gajoč v slabih curkih vodo, ki so jo iskali mali jetniki povsod. Poveljnik ga-silcev je preklinjal in molil v eni sapi.

Paul Vernier je bil že desetič prista-vil lestvo k steni pod balkonom, splezal je na njo, boreč se z dimom in ognje-nimi žubli, pa je moral vedno zopet na-zaj. Poskusil je enajstič, vrnil se je v plamene in izvleklj so ga iz njih vsega obžganega, okrvavljenega.

— Rešite gospo! Rešite gospo! — je kričal tudi on.

Dečkov glas je odmeval že slabo, bili so le še zadnji pretresljivi kriki umirajočega.

Nesrečni žrtvi sta se v dimu in pla-menih dušili. Bili sta izgubljeni!

Kar se je pojavil sredi množice mož visoke postave, nesoč na hrbtu težko zidarsko lestvo; nihče ga ni poznal.

Mirno je pristavil lestvo k zidu in se prepračil, če trdno stoji. Ognjeni žubli so jo začeli takoj lizati na vrhu. Mirno in čudovito naglo je splezal neznane-c po lestvi. Samo še kratek hip so ga vi-deli, potem je pa izginil v dimu.

— Gromska strela! — je vzkliknil ravnatelj kaznilnice, — to je pa junak.

Paul Vernier je skočil k lestvi v pri-čakovanju neznačevega povratka. Grobna tišina je zavladala na dvori-

šču... mučna tišina, ko so vsa srca utripala kot eno.

Slutili so... Sredi prasketanja so zaslišali moške korake.

Milček je videl, kako je senca pre-koračila balkon.

— Gospa je tu, gospod... rešite jo... odnesite jo...

Vročina je postajala neznosna, dim dušeč. Neznane-c se je pripognil. Tipaje je našel onesveščeno ženo, dvignil jo je na krepke rame in zaklical dečku:

— K zidu je prislonjena lestev... hitro skoči na njo in splezaj doli pred menoj.

— Ali boste rešili gospo?

— Da, jamčim ti za to, samo požuri se.

Deček se je zavihtel na lestvo.

Plamen jo je že lizal na vrhu. Videl je še, kako je neznane-c stopil s svojim bremenom na lestvo.

V istem hipu je brizgnila brizgalna močan curek vode po steni in deček je zdrnil po lestvi na dvorišče, kjer so ga prestregle krepke moške roke.

— Samo besedico črhni, pa bo po tebi! — mu je zasikal osoren glas na uho.

In takoj mu je močna roka zamašila usta, glavo so mu zavili v rjuho in ga v divjem diru odnesli čez polje. Nesli so ga v temno noč.

Dolgo so na vso moč hoteli z njim. Siednjič so se ustavili, ga položili na

tla in oprostili rjuhe, ki ga je dušila.

Bili so sredi praznega polja. Deček je z nepopisno grozo zrl na svoje ugra-bitelje.

— No, kaj pa tako debelo gledaš? — je zaslišal porogljiv Panouflov glas. — Zdaj boš morda spoznal prijatelje. Upam, da si ne boš več domišljal, da si baron. Kaj pa iščemo? Mamico Ze-fyrino? Je ni tu, odšla je naprej, da bo vse pripravljen... in pa delo, ki sva ga opravila, ni bilo prikladno za dame. Pač je pa očka Slimak tu, kakor vidiš.

— Da, dragec, jaz sem tu... hotel sem ti pomagati do sreče tudi proti tvoji volji. Preveč radi te imamo, da bi te prepustil tujim ljudem.

— Lopova! — je vzkliknil deček.

— No! No! Le nikar tako grobo.

— Pustita me, prosim vaju, pustita me!

— Očaral si naju z vlnudnostjo po-dnevi in dobil si plačilo za to zvečer.

— Upam, da je bil naš požar lep, — se je zarežal Panoufle.

— Kaj? Vi ste zažgali? ... Ah, iz-pustita me, h gospo bi se rad vrnil, — je prosil deček.

— To pa ne gre. Gospo bi moral dolgo iskati, če bi hotel k nji. Najbrž bo pošteno opečena. Kuharica jo je poza-bila na ražnju. Zakaj se pa vmešava v tuje zadeve in zapeljuje mladino na kri-va pota?

— Morilci!

Vezenine — zavese
najnovejši slog, — nizke cene
Matek & Mikeš
LJUBLJANA
(poleg hotela Štrkelj)

Naznanilo

Vijudno sporočam cenjenemu občinstvu, da sem OTVORIL
v **MARIBORU, Glavni trg šte. 23**
v novi palači blizu avtobusne postaje, sadni vozni trg, trgovino z elektrotehničnimi potrebščinami. V zalogi: vsakovrstne žarnice, svetilne naprave, motorji, likalniki, kuhinjski aparati, razni elektromaterijali, žice, radioaparati in pritlikine.

Z nizkimi cenami, dobrim materijalom in solidno po-strežbo si bom pridobil Vaše zaupanje.

Karol Florjančič, elektrotehnična trgovina
MARIBOR, Glavni trg šte. 23.

Pleskarji, pomočniki pozor!

Prvi tečaj za flodranje in marmoriranje priredi po dunaj-skem sistemu meseca decembra t. l. **JOS. SCHATTER**, slikar-stvo in pleskarstvo v Guštanju.

Informacije istotam. — Prijave do 15. oktobra t. l. 3571

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, triciklji, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. 4.

Otvoritveno naznanilo!

Cenjenemu občinstvu vijudno naznanjamo, da sem otvo-ril na Miklošičevi cesti, Palača Grafike

frizerski salon za gospode in dame

in posebni oddelek (toaleta) umivalnico za potujoče goste. Izvrševal bom friziranje, trajno kodranje, manicure, barvanje las, masaže in vsa v to stroko spadajoča dela solidno in po zmernih cenah.

Se priporoča

SIJAKOVIĆ MATKO, frizer za gospode in dame.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica 3
je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 430.000.000 Din

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo.

Za male trgovce in obrtnike obstoji pri hranil-nici **KREDITNO DRUŠTVO**, za papirne naložbe pa **SODNI DEPOZITNI ODDELEK**. Za varčeva-nje mladine izdaja domače hranilnice, za pošil-janje denarja po pošti pa svoje poloznice.

Telefon št. 2016 in 2616

Poštni čekovni račun št. 10.533.

Uradno ure za stranke so od 8. do 12 1/2.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanje brez znakom ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

STANOVANJA

TRISOBNO STANOVANJE
s pritlikinami, kopalnico, plin, oddam. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda« 3574

GLASBA

KLAVIRJI, PIANINI
prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MU-ZIKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. 18/T

Klavirji! Pianini!

Kupujte na obroke
od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bö-sendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hözl, Stirling original, ki so nesporno najboljši! (Lah-ka, precizna mehanika.) Pro-daža jih izključno le sodni iz-vedenec in bivši učitelj Glas-bene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7
(vogal Beethovnovce ulice)

KUPIM

ŠTIRISEDEZEN AVTO
osebni, tudi že rabljen, kupim, event. tudi zamenjam za istega svoj 1 1/2 tonski osebni Ford av-to in klavir znamke »Bösen-dorfer«. Ponudbe na: Kino Kreutz, Ormož. 3567

ZIVALI

LOVSKI PES-FERMAČ
z dolgo belo dlako in črni mi-ušesi — se je zatekel. — Prosi se, da se odda na naslov M. Babšek, Trdinova ulica 2. 3604

ŽENITVE

BOLJSI OBRITNIK
z dobro uvedeno obrtjo v Ljub-ljani želi znanja radi ženitve z gospodično ali vdovo z nekoliko premoženja, staro do 30 let. — Cenj. ponudbe s sliko je poslati na upravo »Slov. Naroda« pod »Sreča 3600«.

SLUŽBE

DEKLE
staro 18 let, z znanjem nem-škega jezika, želi mesto v dro-geriji ali slično. Gre tudi v de-likateso, ozir. v mlekarstvo kot začetrnica. Mara Kapus, Bled, Prešernova 177 3584

IZDELOVALCA MODNIH BOKAVIC

sprejemam takoj. Le prvovrstne moči naj pošljejo ponudbe z zahtevami na naslov: L. Kova-čević, Zagreb, Sencina ulica 7. 3598

MLADA NATAKARICA

želi premeniti mesto. Gre tudi kot pomožna. Nastopi lahko takoj ali prvega. — Naslov v upravi »Slov. Naroda« 3603

BRIVSKI POMOČNIK

starejši, dober bubi štuca, išče nameščenje v boljšem salonu. Pismene ponudbe na naslov: Štefan Miškulin, toplice Dobr-na. 3597

POUK

GOSPODIČNA
poučuje ljudskošolske predmete in stenografijo po nizki ceni ali samo za stanovanje. Naslov pove uprava »Slovenskega Na-roda«. 3573

NEPREMIČNINE

FRIZERSKI SALON
sredi mesta, dobro vpeljan, pro-dam radi odpotovanja. Cena in najemnina nizka. — Naslov: Kodalevo št. 8, Ljubljana. 3601

MAJHNO POSESTVO

blizu zagorskega rudnika od-dam takoj v najem. — Pojasni-la daje Ivan Gorišek, Zalog 80, Dev. M. v Polju. 3565

TRGOVINO

z mešanim blagom, v zelo pro-metnem kraju oddam v najem pod ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Jože Seme, Tržič, Metova ulica št. 1. 3563

PRODAM

ŠTIRISEDEZEN AVTO
odprt, malo rabljen, dobro vzdržan, z malo uporabo benci-na, prodam — Uran, Ljubljana, Mestni trg 11. 3592

PAR KONJ

srednje težkih, s kompletno vprego, poceni prodam. Vprašati v gostilni Vodnik, Spodnja šiška. 3557

RAZNO MODROČE

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

IGNACIJ NAROB, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu) 25/T

TEPEŽNI AFRIK MODROČI

samo Din 220.—

op-lne fotelje, fine izdelane, Din 1200.— prodaja

RUD. SEVER, LJUBLJANA, Marijin trg 2

Telefon 2622

Vsa pleskarska in soboslikarska dela

izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garan-cijo

Držba z o. z.

J. HLEBŠ

pleskarstvo in soboslikarstvo
LJUBLJANA, Mestni trg 19
ali Cankarjevo nabrežje 21.
Telefon 070.

BENCIN CENEJSI

ne bo, radi tega uporabljajte »VIX« parni varčevalec benci-na, ki prihrani 20 do 50 per-centov na bencinu in olju. Apa-rat se lahko namesti na vsak avtomobil. Deset dni brezobvez-na preizkušnja. — Zahtevajte prospekte še danes. Filip Su-šel, Črna pri Prevaljah. 3554

DAME, POZOR!

Trajna ondulacija Din 80.—, vodna Din 20.—, železna Din 8.—. Abonma popust! Dunajska fri-zerka, prvovrstna delavka — v frizerskem salonu Seb, Ljub-ljana, Kolodvorska ul. 35. 3602

PONTIAC LIMUSINO

v zelo dobrem stanju, voženo 18.000 km, za 35.000 Din prodam Josip Rudman, Krška vas, Brežice. 3553

Od prvega naprej

SE NAHAJA DRUŠTVENA ČEBELAR-NA (čebelarstvo društvo za Slovenijo) — **V NOVIH PROSTO-RIH: PRAŽAKOVA ULICA 13** (vogalna hi-ša Miklošičeve ceste). — Prodaja kontrolirane medu in vseh čebelarskih potrebščin.

BRZOPOPRAVLJALNICA

popravlja čevlje hitro in poceni. — Ljubljana, Selenburgova ul. št. 4, dvorišče. 91/T

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Naznanjamo žalostno vest, da je naš srčnoljubljeni in dobri so-prog, ozir. oče, stari oče, stric, tast in svak, gospod,

Andrej Finc

strojevodja drž. žel. v pok.

v petek, dne 23. t. m. po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 25. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Gubčeva ulica 17, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 24. septembra 1932.

MARIJA, soproga — **ING. FRANJO**, sin — **ŠTEFKA LONČAR**, IVA IVANČIČ, hčeri — in ostalo sorodstvo.